

Beleidsvisie Fysieke leefomgeving

Procedure

In voorliggend document is de beleidsvisie Fysieke leefomgeving van de gemeente Opmeer uitgewerkt. De ambities zijn gebaseerd op de huidige provinciale, regionale en lokale beleidsplannen in het fysieke domein én een regionale analyse van de risico's en problemen in onze fysieke leefomgeving. De ambities zijn bepaald tezamen met gemeentelijke beleidsmedewerkers uit de diverse domeinen én VTH-medewerkers van de afdeling Ruimte en Ondernemen.

Op 27 januari is deze visie besproken met een afvaardiging van de dorpsraden. Met Ondernemersvereniging West-Friesland is op 29 december 2019 overleg geweest. Tot 4 maart kunnen de afdelingen reageren, waarna de concept visie wordt behandeld in het college van B&W. In april vindt consultatie plaats in de raadscommissie Ruimte én wordt de visie voor een reactie voorgelegd aan de dorpsraden, zodat deze in april in het college kan worden vastgesteld. Daarna wordt de visie ter kennisname aan de raad aangeboden.

Inhoudsopgave

1.	Inleiding	4
1.1	Aanleiding en achtergrond	4
1.2	Doel van de beleidsvisie	4
1.3	Reikwijdte beleidsvisie	5
1.4	Opbouw	5
2.	Beleed over de fysieke leefomgeving.....	7
2.1	Onderdeel: bouwen en slopen	7
2.2	Onderdeel: monumenten.....	9
2.3	Onderdeel: milieu.....	9
2.4	Onderdeel: aanleg, kap, reclame, inritten	11
2.5	Onderdeel: evenementen	11
2.6	Onderdeel: bodem en bouwstoffen.....	12
2.7	Onderdeel: natuurbescherming	12
2.8	Onderdeel: ruimtelijke ordening.....	13
3.	Ontwikkelingen in de fysieke leefomgeving.....	15
3.1	Ruimtelijke ontwikkelingen	15
3.2	Verantwoordelijkheid naar de samenleving en de markt.....	15
3.3	Inwerkingtreding Omgevingswet	16
3.4	Aandacht voor circulaire economie, klimaatadaptatie en energietransitie	16
3.5	Couleur locale met samenwerking in de uitvoering	17
3.6	Van handhaving naar preventie	17
3.7	Innovatieve instrumenten	18
4.	Omgevingsanalyse.....	19
4.1	Regionale omgevingsanalyse	19
4.2	Ambities en uitdagingen per gebied	20
5.	Doorwerking in jaarcyclus en operationeel beleid.....	25
5.1	Vergunningstrategie.....	25
5.2	Toezicht-, sanctie- en gedoogstrategie	25
5.3	Jaarlijks uitvoeringsprogramma met capaciteitsplan.....	26
5.4	Monitoring en jaarverslag	26
5.5	Samenwerkingsafspraken	27
5.6	Protocollen en werkinstructies	27

Bijlage 1. Regionale omgevingsanalyse	28
1. Inleiding	29
1.1 Omgevingsanalyse.....	29
1.2 Totstandkoming	29
1.3 Afbakening.....	30
2. Doelgroep burgers.....	31
2.1 Profiel	31
2.2 Omgevingsanalyse.....	31
2.3 Ambities en prioriteiten	35
3. Doelgroep bedrijven.....	36
3.1 Profiel	36
3.2 Omgevingsanalyse.....	36
3.3 Ambities en prioriteiten	40
4. Doelgroep bezoekers.....	41
4.1 Profiel	41
4.2 Omgevingsanalyse.....	41
4.3 Ambities en prioriteiten	42

1. Inleiding

1.1 Aanleiding en achtergrond

Voor u ligt de Beleidsvisie Fysieke Leefomgeving 2020-2023. Dit beleid is de basis voor de programmatische en integrale uitvoering van de wettelijke taken op het gebied van het omgevingsrecht en richt zich op de fysieke leefomgeving van de gemeente Opmeer.

We streven naar een veilige, leefbare, schone, gezonde en inclusieve leefomgeving, kortom een duurzame leefomgeving in Opmeer. In diverse beleidsplannen hebben we deze ambitie geconcretiseerd voor onder meer woonruimte (Woonvisie), milieu (Milieubeleidsplan), groen (Groenbeleidsplan), verkeer en vervoer (Verkeers- en vervoersplan), openbare veiligheid (Integraal Veiligheidsplan 2020-2022), hulp aan zorgbehoevenden (Nota Sociaal Domein) en evenementen (Evenementenbeleid).

De Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) bevat regels over activiteiten die van invloed zijn op de fysieke leefomgeving. Het bevat een stelsel voor vergunningen, meldingen, toezicht en handhaving op het gebied van de fysieke leefomgeving voor de onderwerpen bouwen, wonen, monumenten, ruimte, natuur, milieu (water, lucht, bodem) en infrastructuur. Met onder meer vooroverleg, het verlenen van vergunningen, behandelen van meldingen, houden van toezicht en handhaving zorgen we ervoor dat onze beleidsdoelen worden gerealiseerd en regels worden nageleefd. Deze zogenaamde VTH-taken zijn daarmee ondersteunend aan de strategische doelen die we als gemeente hebben.

Op 1 januari 2021 wordt de Omgevingswet van kracht. Met de komst van deze wet verandert er veel. Zo bundelt deze wet 26 bestaande wetten voor onder meer bouwen, milieu, water, ruimtelijke ordening en natuur. De Omgevingswet verplicht alle gemeenten onder meer om vóór 1 januari 2024 een omgevingsvisie op te stellen over de toekomst van de gemeente en vóór 1 januari 2029 een gemeentedeekkend omgevingsplan te hebben.

Het is belangrijk om bij beleidsontwikkeling op de komst van de Omgevingswet te anticiperen. Door de veelheid en diversiteit van het regionale en lokale beleid is door de commissie Ruimte de wens geuit om het huidige beleid voor de fysieke leefomgeving integraal inzichtelijk te maken in de Beleidsvisie Fysieke Leefomgeving 2020-2023. Vanuit dit totaaloverzicht is op korte termijn een vertaling naar de inzet van de VTH-taken wenselijk en voor de middellange termijn de uitwerking van een omgevingsvisie en een omgevingsplan, zoals voorgenomen in het Koersdocument Regionale implementatie van de Omgevingswet (vastgesteld op 9 mei 2019).

1.2 Doel van de beleidsvisie

Met onze VTH-taken dragen we bij aan een veilige, leefbare, schone, gezonde, inclusieve en daarmee duurzame leefomgeving voor onze burgers, bedrijven, maatschappelijke instellingen en recreanten. Daarvoor zijn keuzes nodig. We zetten onze beschikbare tijd bij voorkeur in op de situaties die het meest bijdragen aan het strategisch beleid en/of kunnen leiden tot de grootste risico's en problemen. Deze keuzes maken we in voorliggende visie.

In deze beleidsvisie bundelen we de essenties van het regionale en gemeentelijke beleid voor de fysieke leefomgeving. Vanuit deze bestuurlijke prioriteiten én vanuit een uitgevoerde omgevingsanalyse komen we tot de keuzes waar we de beschikbare VTH-capaciteit op inzetten. Deze keuzes ondersteunen de vergunningverleners, toezichthouders en handhavers bij het integraal en programmatisch uitvoeren van de taken.

De kaders voor de uitvoering van de VTH-taken zijn door de gemeenteraad van Opmeer op 22 december 2016 vastgelegd in een 'Verordening kwaliteit VTH-taken'. Met behulp van de verordening ziet de gemeenteraad toe op de hoofdlijnen van het beleid voor de fysieke leefomgeving. Dit beleid is door het college vastgelegd in voorliggende beleidsvisie. Deze visie is de opvolger van het 'Strategisch beleidsplan omgevingsrecht 2015-2019', welke in het voorjaar van 2018 is geëvalueerd en waarvan de evaluatierapportage op 19 juni 2018 in de raadscommissie Ruimte is besproken. De conclusies van de evaluatie zijn in de visie verwerkt.

Met het periodiek herijken hebben we een representatief en actueel beeld van de risico's en opgaven in de gemeente, sluiten de doelstellingen en strategie beter aan bij de actuele gemeentelijke en regionale ambities. Periodieke herijking van de omgevingsanalyse, prioriteitstelling, doelstellingen en VTH-strategie is ook verplicht conform het Besluit Omgevingsrecht (BOR). Ook bij samenwerking in de uitvoeren van taken (zoals met de Omgevingsdienst NHN, de Veiligheidsregio NHN of met omliggende gemeenten in Westfriesland) behoudt het bevoegd gezag de wettelijke plicht om een probleem- en risicoanalyse, prioriteiten, doelstellingen en strategie vast te stellen.

1.3 Reikwijdte beleidsvisie

Voorliggende beleidsvisie is in eerste instantie beperkt tot de reikwijdte van de Wabo, inclusief de bepalingen uit de APV die in de Wabo integreren. Dit betekent dat aandacht wordt besteed aan de preventie, vergunningverlening, toezicht en handhaving van bestemmingsplannen (ruimtelijke ordening), milieuregels, bouw-, sloop- en brandveiligheidsregels en regels ten aanzien van monumenten, reclame, rooien van bomen, natuurbescherming en in- en uitritten. Daarnaast is de regelgeving rond evenementen en bodem-, bouwstoffen en grondstromen meegenomen.

1.4 Opbouw

In deze Beleidsvisie Fysieke leefomgeving 2020-2023 wordt in hoofdstuk 2 per onderdeel (bouwen en slopen, monumenten, milieu, aanleg-kap-reclame-inritten, evenementen, bodem en bouwstoffen, natuurbescherming en ruimtelijke ordening) de essentie uit het huidige regionale en gemeentelijke beleid benoemd. Voor ieder van de onderdelen is beschreven op welke wijze vanuit de VTH-taken kan worden bijgedragen.

Diverse ontwikkelingen leiden tot verandering van de rolopvatting bij de uitvoering van de VTH-taken. Deze ontwikkelingen en hun gevolgen zijn benoemd in hoofdstuk 3.

Naast de inzet voor het realiseren van strategische doelen en voor het inspelen op ontwikkelingen, is VTH-inzet nodig voor het minimaliseren van risico's en aanpak van problemen. Daarvoor is in hoofdstuk 4 een omgevingsanalyse gemaakt. In deze analyse worden problemen en risico's in beeld gebracht. Daarbij is ten eerste gebruik gemaakt van de regionale omgevingsanalyse Westfriesland (zie ook bijlage 1). We streven immers naar een regionaal afgestemde aanpak van risico's en problemen.

Ten tweede is de analyse uit het 'Strategisch beleidsplan omgevingsrecht 2015-2019' geactualiseerd, waarbij per gebiedstype in Opmeer de voornaamste problemen en risico's zijn benoemd. De beide analyses tezamen vormen de omgevingsanalyse.

De doelstellingen uit hoofdstuk 2 zijn in de hoofdstukken 3 op basis van de ontwikkelingen en in hoofdstuk 4 met de omgevingsanalyse specifiek en herkenbaar gemaakt, soms geconcretiseerd of aangevuld. Hiermee geven we invulling aan de bedoeling van de Omgevingswet om opgavegericht en gebiedsgericht te werken, passend bij de aard en opgave van het gebied. Hoofdstuk 5 beschrijft de wijze waarop deze beleidsvisie doorwerkt in het operationeel beleid. In dit hoofdstuk worden de randvoorwaarden benoemd, die worden gesteld aan de verdere uitwerking van de doelstellingen en prioriteiten in een strategie voor vergunningverlening, toezicht en handhaving, een uitvoeringsprogramma, werkprocessen, protocollen en een monitoring- en verantwoordingssystematiek.

2. Beleid over de fysieke leefomgeving

Voor vrijwel alle thema's in de fysieke leefomgeving heeft de gemeente sectoraal beleid geformuleerd, waarbij overigens wel is afgestemd met andere relevante beleidsterreinen. Een deel van deze beleidskeuzen landt in het vast te stellen omgevingsplan in het kader van de Omgevingswet; bij wijziging van het omgevingsplan worden deze beleidskeuzen meegenomen en waar mogelijk specifiek gemaakt voor bepaalde gebieden. Tot die tijd blijft het thematisch beleid gelden. Voor de totstandkoming van voorliggende visie is het vigerend beleid geanalyseerd, zijn prioriteiten voor de fysieke leefomgeving gesteld en is (in grijze kaders) bepaald op welke wijze vanuit de VTH-instrumenten kan worden bijgedragen aan de doelstellingen en aan de prioriteiten in het bijzonder.

Onderstaand overzicht is een momentopname. Doordat beleidsvernieuwing periodiek plaatsvindt, heeft onderstaande uitwerking een beperkte houdbaarheid. Jaarlijks wordt in het uitvoeringsprogramma (zie 0) een actualisatie van onderstaand overzicht opgenomen, inclusief de uitwerking van de bijdrage van het VTH-instrumentarium aan de realisatie van dit beleid.

2.1 Onderdeel: bouwen en slopen

Beleidsplan	Prioriteiten voor de fysieke leefomgeving
Pact van Westfriesland, 2012	Mensen kunnen (en willen) langer zelfstandig thuis blijven wonen.
Structuurschets Westfriesland, 2016	De woningvoorraad voldoet maar beperkt aan de woonwensen. Veel aandacht dient uit te gaan naar het transformeren, aantrekkelijk houden en verduurzamen van de woningvoorraad.
Regionale woonvisie 2017	Grootste opgave ligt in de bestaande voorraad. Speerpunt is verbetering van de kwaliteit van de bestaande voorraad en het op peil houden van de aantrekkelijkheid. Het langer zelfstandig wonen is speerpunt van regionaal beleid. Binnen de plancapaciteit wordt ruimte en prioriteit gegeven aan aantrekkelijke of unieke woonproducten voor oudere en kleinere huishoudens.
Regionale kadernota huisvesting buitenlandse werknemers 2008	Om voldoende huisvesting te kunnen bieden zijn verschillende huisvestingsvormen noodzakelijk. De geboden huisvesting en de wijze van gebruik moeten de leefbaarheid voor de bewoners en de omwonenden waarborgen.
Coalitie-akkoord 2018	Voor woningbouw wordt actief gezocht naar inbrei- en nieuwe locaties en ingezet op uitbreiding van de verschillende kernen ter bevordering van de leefbaarheid. Bij woningbouw wordt getracht alle leeftijds- en aandachtsgroepen te bedienen in betaalbare, passende dan wel levensloopbestendige huur- en koopwoningen. Gelet op de druk op de woningmarkt wordt creatief maatwerk toegepast ten behoeve van particuliere initiatieven omtrent woongebouw (o.a. bij karakteristieke stolpen, scholen en kerken). Extra aandacht is nodig voor de informele en preventieve aanpak van situaties van woonoverlast. In het kader van verduurzamen van de bebouwing worden toekomstige publieke gebouwen en ook bestaande gemeentelijke gebouwen verduurzaamd, zowel aan binnen- als buitenkant. Er wordt ingezet op betere stimulering van verwijdering van asbestdaken. Daarnaast wordt proactief informatie verstrekt over de mogelijkheden van het hergebruik van zonnepanelen.
Structuurvisie Opmeer 2025	Wat betreft woningbouw ligt de nadruk in de komende 10 jaar op realisatie van woongebied Heerenweide en het benutten van vrijkomende locaties binnen de bestaande dorpen.
Milieubeleidsplan 2012-2015	Risico's op de omgeving die samenhangen met asbest(dakbeplating) zijn beheerst.
Bodembeleidsplan 2015-2019	Bouwen op verontreinigde grond wordt tegen gegaan.
Nota Parkeernormen 2016	Bereikbaarheid en leefbaarheid waarborgen door het voorkomen van parkeerproblemen in de openbare ruimtes als gevolg van nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen.
Rioleringsplan Opmeer 2019-2022	Waar het kan houden we afvalwater gescheiden van schoon water. Op eigen perceel moeten inwoners en bedrijven hemelwater zelf verwerken, voor zover dit redelijkerwijs mogelijk is. Het is belangrijk om grondwateroverlast te voorkomen.
Welstandsnota 2011	De gemeente heeft aandacht voor ruimtelijke kwaliteit en zorg voor identiteit. De afwisselende landschappen, kleinschalige kernen en cultuurhistorische waarden zijn dragers van de gewenste kwaliteit.
Woonvisie 2018-2022	We willen minstens de huidige kwaliteit van onze woningvoorraad behouden en vraaggestuurd bouwen. We werken aan de flexibiliteit van de bestaande voorraad, verminderen scheefwonen en bevorderen doorstroming. We zetten in op meer geschikte woningen voor senioren en bieden ruimte bij nieuwbouwwoningen voor initiatieven gericht op senioren.
Nota sociaal domein 2016-2020	We dragen bij aan het op een innovatieve wijze gebruik maken van bestaande gebouwen, zodat de functie die deze gebouwen hebben, optimaal wordt benut. Met het oog op de dubbele vergrijzing wordt de bestaande woningvoorraad en het vergunningstelsel ingericht op nieuwe woonvormen.

Aandachtspunten

Voor een deel van de bouwactiviteiten en de sloop van (volgens het bestemmingsplan) karakteristieke objecten geldt een vergunningplicht. Een meldingsplicht geldt voor overige sloopactiviteiten waar asbest vrijkomt of meer dan 10 m³ sloopafval. We beoordelen de aanvragen en meldingen en houden toezicht op deze werken. We passen de Landelijke richtlijn Bouw- en Sloopveiligheid toe. Daarnaast kunnen we toezicht houden bij activiteiten die niet gemeld of aangevraagd zijn, bijvoorbeeld omdat ze vergunningsvrij zijn. Bij constatering van misstanden treden we handhavend op. Ook in de bestaande bouw houden we toezicht, bijvoorbeeld ten aanzien van constructieve en brandveiligheid.

Bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet wordt de inzet van de gemeente bij het bouwkundig beoordelen van aanvragen en het houden van bouwtoezicht fasegewijs beperkt. Een deel van het toezicht wordt overgenomen door gecertificeerde bedrijven. Daarnaast krijgt de gemeente een andere rol bij het toezicht op bouwactiviteiten: deze rol is minder (bouw)technisch van aard, maar meer organisatorisch en procesmatig (toezicht of gecertificeerde bedrijven aan alle voorschriften voldoen).

Zowel voor de uitvoering van het onderdeel Bouwen en slopen als voor het onderdeel Ruimtelijke ordening geldt dat ook de beleidsprioriteiten uit de andere onderdelen in samenhang bij de taakuitoefening moeten worden betrokken voor een integrale beleidsuitvoering.

VTH-doelen**Het strategisch regionaal en gemeentelijk beleid vraagt VTH-inzet voor:**

- A. Veilige gezonde leefomgeving door:
- Voorlichting over (brand, ventilatie en inbraak/politiekeurmerk) veilige en gezonde woning, met name aan ouderen die langer zelfstandig blijven wonen.
  - Vastleggen en toezicht houden op veiligheidseisen bij inrichting (tijdelijke)bouwlocaties.
  - Toezicht op (bouw/constructieve/brand) veiligheid in openbare gebouwen.
  - Toezicht op veiligheid in openbare ruimte.
- B. Risicobeheersing in de bebouwde omgeving door stimulering van verwijdering asbestdaken door:
- Onder aandacht brengen van stimuleringsregelingen voor verwijdering.
  - Informatie over aanwezigheid asbest actueel houden en actief delen.
- C. Bediening op woningmarkt van alle leeftijds- en aandachtsgroepen door:
- Participatie naar vermogen: ruimte voor wonen dicht bij voorzieningen.
  - In vooroverleg meer aandacht voor gedifferentieerd bouwen / levensloopbestendig wonen.
  - Flexibele toepassing van bestemmingsplannen voor omzetten naar woonbestemming.
  - Realiseren regionale prestatieafspraken voor nieuwbouw en renovatie met aandacht voor doelgroepen.
- D. Meer tegemoetkomen aan wensen van inwoners door:
- Minder risicovolle (bouw)activiteiten vergunningsvrij maken.
  - Meer afstemming over (on)mogelijkheden met privaatrechtelijke overeenkomsten van woningbedrijf.
  - Goed vooroverleg en wijzen op gemeentelijk beleid/ambitie.

2.2 Onderdeel: monumenten

Beleidsplan	Prioriteiten voor de fysieke leefomgeving
Natuur- en recreatieplan Westfriesland, 2016	Beleefbaarheid van (natuur)gebieden dient verbeterd te worden en meer samenhang is nodig in het cultuurhistorisch aanbod.
Structuurvisie Opmeer 2025	De gemeente heeft de ambitie om de historisch-geografische, cultuurhistorische en landschappelijke kwaliteiten van de gemeente zo veel mogelijk te behouden en te versterken. Dit geldt in het bijzonder voor de stolpen.
Welstandsnota 2011	Het verleden mag niet uit het oog verloren worden. Monumenten en cultuurhistorie maken deel uit van de randvoorwaarden voor welstand.

Aandachtspunten

De vergunningverlening, het toezicht en de handhaving bij wijzigingen van monumenten vergt bijzondere aandacht om te voorkomen dat onomkeerbare schade wordt toegebracht aan gemeentelijk cultuurhistorisch erfgoed. Ook in de gebruiksfase houden we in Opmeer toezicht op monumentale waarden.

VTH-doelen

Het strategisch regionaal en gemeentelijk beleid vraagt VTH-inzet voor:

E. Bescherming van monumenten door:

- Elk monument om de twee jaar inspecteren.
- Adequaat reageren op meldingen.

2.3 Onderdeel: milieu

Beleidsplan	Prioriteiten voor de fysieke leefomgeving
Pact van Westfriesland, 2012	Bij het wonen is meer aandacht voor duurzaamheid.
Structuurschets Westfriesland, 2016	Westfriesland bouwt aan een duurzame, klimaatadaptieve regio. Energietransitie biedt economische kansen (verdienmodellen) via circulaire systemen en innovatieve energielandschappen. Opgaven zijn o.a. het ruimte bieden voor energietransitie, verduurzamen van het watersysteem en de bestaande bebouwing en anticiperen op klimaatadaptatie.
Regionale woonvisie 2017	We stimuleren eigenaren en bewoners om hun woningen goed te onderhouden en te laten aansluiten bij ontwikkelingen op de woningmarkt, zodat ze toekomstbestendig zijn. Dit kan bijvoorbeeld door opplussen of het levensloopbestendig maken of het verduurzamen. We houden bij ingrepen in het fysieke domein of maatregelen rekening met mogelijkheden voor verduurzaming. Gemeenten maken prestatieafspraken met woningcorporaties over o.a. de kwaliteit en verduurzaming van de voorraad sociale huurwoningen en de woonomgeving.
Coalitie-akkoord 2018	We willen ervoor zorgen dat Opmeer zich duurzaam ontwikkelt, met leefbaarheid en kwaliteit als belangrijke maatstaven. Inwoners worden actief geïnformeerd over mogelijkheden op het gebied van duurzaamheid, zodat zij weten waar hun kansen liggen. Dus: stimuleren door te informeren. Duurzame innovatieve ontwikkelingen en initiatieven kunnen rekenen op een faciliterende houding van de gemeente en er wordt gestreefd naar verduurzaming van het woningbestand en vervoer. Woningbouw en onderhoud binnen het gemeentelijk woningbedrijf vindt duurzaam en onderhoudsvriendelijk plaats. Samen met partners realiseren we de (inter)nationale duurzaamheidsdoelstellingen, waaronder het terugbrengen van CO ₂ -uitstoot. We geven daarbij samen met de regio het goede voorbeeld en vervullen zo een innovatieve en vooruitstrevende rol in de regio op het gebied van energietransitie en klimaatadaptatie.
Structuurvisie Opmeer 2025	De gemeente werkt niet mee aan de realisatie van windturbines in de gemeente. In het kader van de bestemmingsplannen worden afwegingen gemaakt over de aanvaardbaarheid van vormen van duurzame energiewinning.
Woonvisie 2018-2022	We stimuleren en faciliteren de verduurzaming van de Opmeerse woningvoorraad. We blijven aangesloten bij het duurzaam bouwloket waar mensen terecht kunnen met hun vragen.
Milieubeleidsplan 2012-2015	De gemeente streeft naar een gezonder leefmilieu, naar een verantwoorde manier van omgaan met energie en grondstoffen en naar het voorkomen van milieuverontreiniging. Als gemeente blijven wij zoeken naar mogelijkheden om de milieu-impact in onze eigen bedrijfsvoering te verkleinen. Opmeer blijft een veilige gemeente om in te wonen en werken en risico's op de omgeving worden beheerst.
Groenbeleidsplan 2018-2021	Activiteiten en maatregelen worden gestimuleerd en door de gemeente zelf ondernomen om het leefmilieu gezond te houden. De gemeente streeft naar energiebesparing. De toepassing van innovatieve energieopwikkelingen wordt gestimuleerd en de gemeente geeft zelf het goede voorbeeld.

Bodembeleidsplan 2015-2019	Duurzaam bodemgebruik is leidend bij het uitvoeren van activiteiten in en op de bodem. Verwaarloosbaar bodemrisico bereiken we door maatregelen en voorzieningen te treffen bij begin (nulsituatie) en beëindiging (eindsituatie).
Beleidsvisie EV 2015-2018	De gemeente heeft een verantwoordelijkheid om veiligheidsrisico's te minimaliseren en beheersbaar te maken door grenzen te stellen, deze te handhaven en voor te bereiden op mogelijke calamiteiten.
Verkeers- en vervoersplan 2018-2025	De gemeente streeft naar een duurzaam veilige inrichting, met bijzondere aandacht voor kwetsbare verkeersdeelnemers. De gemeente vermindert de negatieve klimaat- en gezondheidseffecten van mobiliteit. Als gemeente wordt hier invulling aan gegeven door in te zetten op het verminderen van mobiliteit (minder verplaatsen), veranderen van de mobiliteit (schoner verplaatsen) en het verduurzamen van de mobiliteit (zuiniger verplaatsen).
Beleidsplan openbare verlichting 2018-2021	De gemeente hanteert een deel van de doelstellingen van het landelijke Energieakkoord, te weten twintig procent energiebesparing in 2020 en vijftig procent in 2030. De doelstelling van 40% van de OVL voorzien van slim energimanagement voor 2020 wordt niet gehanteerd.
Rioleringsplan Opmeer 2019-2022	Afvalwater zamelen we in en voeren we af zonder nadelige gevolgen voor de gezondheid. Ook het milieu mag geen nadelige gevolgen ondervinden van ons afvalwater. We houden de waterkwaliteit goed en brengen geen schade toe aan het milieu. Op termijn willen we hemelwater zoveel mogelijk gescheiden houden van vuilwater.

Aandachtspunten

Voor de activiteit milieu is het bedrijf primair verantwoordelijk voor een milieuverantwoorde bedrijfsvoering, binnen de kaders die hiervoor door de overheid zijn gesteld. We beoordelen aanvragen en meldingen voor milieuactiviteiten aan de wettelijke eisen en gemeentelijk beleid. Na realisatie van de wijziging vindt een opleveringscontrole plaats. Op het in werking zijn van bedrijven (inrichtingen) in Opmeer wordt door ons periodiek toezicht gehouden. Dit toezicht is erop gericht om de (milieu)belasting van de bedrijfsactiviteiten voor het milieu en de omgeving te voorkomen dan wel zo veel mogelijk te beperken.

Ook met de bestaande milieuwet- en regelgeving wordt al voor een groot deel uitwerking gegeven aan de doelstellingen om een gezonde en veilige leefomgeving te behouden. We zetten o.a. in op het behouden van een goede bodemkwaliteit, luchtkwaliteit, geluidkwaliteit en stimuleren duurzaamheid.

VTH-doelen

Het strategisch regionaal en gemeentelijk beleid vraagt VTH-inzet voor:

- F. Beperken van hinder en minimaliseren van veiligheidsrisico's door bedrijfsmatige activiteiten en evenementen door:
- Afspraken met bedrijven vastleggen.
  - Goed vooroverleg en wijzen op gemeentelijk beleid/ambitie.
  - Normen (veiligheid, parkeren en geluid) vastleggen en toepassen.
  - Integraal toezicht.
  - Actief toezicht op gebruik leegstaande panden.
- G. Schoon, heel, veilig: structurele aanpak afvaldumpingen
- Stimuleren signaalfunctie omwonenden
  - Achterhalen en verbaliseren veroorzakers

2.4 Onderdeel: aanleg, kap, reclame, inritten

Beleidsplan	Prioriteiten voor de fysieke leefomgeving
Evenementenbeleid 2014	Ter voorkoming van verkeershinder en inzicht in afgesloten wegen, worden verkeersbesluiten genomen. De gemeente biedt mogelijkheden voor het maken van reclame voor evenementen.

Aandachtspunten

Voor de activiteiten aanleg, kappen van bomen of houtopstand, aanbrengen van reclame-uitingen en het aanleggen van inritten is in bepaalde gevallen een vergunning nodig. De gemeente beoordeelt de aanvragen en houdt het toezicht op realisatie van deze activiteiten conform de geldende regels in bestemmingsplannen (vanaf 1 januari 2021 omgevingsplan), beleid en gemeentelijke verordening.

VTH-doelen

Het strategisch regionaal en gemeentelijk beleid vraagt VTH-inzet voor:

- H. Bescherming van monumentale en beeldbepalende bomen door:
- Goed vooroverleg en wijzen op gemeentelijk beleid/ambitie.
  - Stimuleren signaalfunctie omwonenden
  - Adequaat reageren op klachten en meldingen.

2.5 Onderdeel: evenementen

Beleidsplan	Prioriteiten voor de fysieke leefomgeving
Coalitie-akkoord 2018	Evenementen worden in redelijkheid getoetst op veiligheid. Daarnaast wordt onderzocht of overbodige regels kunnen worden geschrapt. Evenementen die op jaarlijkse basis met dezelfde opzet plaatsvinden worden bij voorkeur met een meerjarenvergunning toegestaan.
Evenementenbeleid 2014	Behouden van bestaande evenementen, omdat ze een aantrekkingskracht hebben op bezoekers en de gemeente verlevendigen. Tolereren overlast van evenementen, zolang de overlast maatschappelijk aanvaardbaar blijft. De organisator van een evenement dient te allen tijde te voldoen aan alle wet- en regelgeving dat van toepassing is op de organisatie en het houden van het evenement. Bij overtreding zijn de sancties vanuit de gemeente erop gericht de overtreding(en) zo snel mogelijk te laten beëindigen danwel in de toekomst herhaling van de overtreding(en) te voorkomen.

Aandachtspunten

Veel evenementen worden in pandig en in de openbare ruimte georganiseerd. We zijn ons bewust van de sociale en economische effecten van evenementen maar ook van de maatschappelijke gevolgen van evenementen voor de fysieke leefomgeving, door bijvoorbeeld geluid- en parkeeroverlast. Ze kunnen invloed hebben op de kwaliteit van de woonomgeving, natuurwaarden, en sociale hygiëne.

Voor een integrale benadering vanuit alle beleidsvelden worden aanvragen voor evenementen dan ook getoetst aan het evenementenbeleid, het bestemmingsplan (vanaf 1-1-2021 omgevingsplan) en het vigerende geluidbeleid. Daarnaast vindt toetsing plaats ten aanzien van onder meer constructie en brandveiligheid. We houden toezicht op realisatie van de activiteiten conform de geldende regels.

VTH-doelen

Het strategisch regionaal en gemeentelijk beleid vraagt VTH-inzet voor:

- I. Beperken van hinder en minimaliseren van veiligheidsrisico's door evenementen door:
- Afspraken met organisaties vastleggen.
  - Goed vooroverleg en wijzen op gemeentelijk beleid/ambitie.
  - Normen (veiligheid, parkeren en geluid) vastleggen en toepassen.
  - Integraal toezicht.
  - Actief toezicht op geluid en drankgebruik (NIX18) van evenementen/verenigingen.

2.6 Onderdeel: bodem en bouwstoffen

Beleidsplan	Prioriteiten voor de fysieke leefomgeving
Nota bodembeheer Westfriesland 2016	De gemeenten brengen duurzaam grondstromenbeleid in uitvoering en zetten dit praktisch uitvoerbaar, milieuhygiënisch verantwoord en transparant voort. Het gebruik en de aankoop van primaire en secundaire bouwstoffen wordt verminderd. De druk op het wegennet, de uitstoot van uitlaatgassen en fijnstof en het gebruik van energie wordt verminderd.
Milieubeleidsplan 2012-2015	Het totaal aantal ingezameld afval per inwoner komt overeen met de landelijke doelstelling en waar mogelijk wordt een hoger milieuresultaat bereikt. We beschermen, beheren en waar nodig maken we de bodem schoon om toekomstig bodemgebruik mogelijk te houden.
Bodembeleidsplan 2015-2019	Voorkomen dat functies van bodem en ondergrond verloren gaan door op een zorgvuldige manier om te gaan met ingrepen in en het gebruik van de ondergrond. Bodemverontreinigingen die zijn ontstaan na 1987 worden zoveel mogelijk verwijderd. De kwaliteit van de grond die wordt toegepast in een gebied, moet altijd geschikt zijn voor de functie van het gebied.

Aandachtspunten

In het kader van de Wet bodembescherming en Besluit bodemkwaliteit ontvangen we meldingen die onder meer getoetst worden aan de bodemkwaliteitskaart. We houden toezicht of de realisatie van activiteiten met bodem en grondstoffen plaatsvindt conform de geldende regels.

VTH-doelen

Het strategisch regionaal en gemeentelijk beleid vraagt VTH-inzet voor:

- J. Bescherming van de bodem door:
- Stimuleren signaalfunctie inwoners
  - Achterhalen en verbaliseren veroorzakers
  - Adequaat reageren op meldingen.

2.7 Onderdeel: natuurbescherming

Beleidsplan	Prioriteiten voor de fysieke leefomgeving
Structuurschets Westfriesland, 2016	Op het gebied van waterrecreatie en cultuurhistorie heeft de regio veel te bieden. Westfriesland benut recreatieve potenties van kust en steden.
Natuur- en recreatieplan Westfriesland, 2016	Verbeteren van de leefbaarheid van (natuur)gebieden, samenhang aanbrengen in het cultuurhistorisch aanbod. Behouden en ontwikkelen van biodiversiteit door kwalitatieve verbetering in het bestaande groenareaal.
Coalitie-akkoord 2018	Opmeer wil een groene gemeente blijven met een goede afstemming van openbare voorzieningen in de openbare ruimte.
Structuurvisie Opmeer 2025	De gemeente wil de bestaande natuurwaarden van de natuurgebieden behouden en zet zich tevens in voor verbetering van de mogelijkheden van het recreatief medegebruik van deze gebieden. Het gebied als groene buffer tussen Hoogwoud en Opmeer-Spanbroek behoudt een grotendeels onbebouwd karakter.
Milieubeleidsplan 2012-2015	Opmeer is een schone gemeente waarin geen plek is voor zwerfafval. Behoud van de karakteristieke groene gemeente met haar open specifieke karakter.
Groenbeleidsplan 2018-2021	Zoveel mogelijk behoud van de karakteristieke groene gemeente met haar open specifieke karakter. Realisatie en behoud van een kwalitatief goede groenvoorziening in de woon- en leefomgeving.

Aandachtspunten

Activiteiten die gevolgen hebben voor natuurbeschermingsgebieden of de aanwezige flora en fauna worden onder bevoegdheid van de provincie en IL&T getoetst aan de Wet natuurbescherming. Het toezicht op de bescherming van natuur, flora en fauna vindt gebiedsgericht plaats en op basis van klachten en meldingen.

VTH-doelen**Het strategisch regionaal en gemeentelijk beleid vraagt VTH-inzet voor:**

- K. Bescherming van de natuur door:
- Gebiedsgericht toezicht.
  - Adequaat reageren op klachten en meldingen.

2.8 Onderdeel: ruimtelijke ordening

Beleidsplan	Prioriteiten voor de fysieke leefomgeving
Pact van Westfriesland, 2012	EU-arbeidsmigranten kunnen legaal in de regio wonen. We houden rekening met het creëren van oplossingen voor ruim 10.000 mensen in de regio en we starten met huisvesting.
Structuurschets Westfriesland, 2016	Westfriesland versterkt de leefbaarheid van de (kleine) kernen. Nieuwe concepten en allianties zijn gewenst om vorm te geven aan het voorzieningenniveau.
Regionaal economische agenda 2015	Detailhandelsbeleid is gericht op het min mogelijk weglekken van koopkracht uit de regio. We willen de onderlinge afstemming tussen gemeenten verbeteren, omdat deze essentieel is om bedrijven in de regio te krijgen of te houden. Doel is o.a. 90% van de huisvestingsvragen kan binnen de regio worden voldaan.
Regionale detailhandelsvisie Westfriesland 2015	De berekeningen geven aan dat West-Friesland in 2020 met tussen de 6% en 10% minder meters detailhandel toekan in de sectoren Dagelijks en Mode & Luxe. Voor wat betreft de sectoren Vrije Tijd & Electro en Volumineus ligt er een grotere reductieopgave, van circa 20% ten opzichte van het huidige aanbod.
Regionale woonvisie 2017	Speerpunten is vitale kernen: richten op kansrijke producten en locaties. Ons vitale kernenbeleid betekent niet dat er in elke kern bouwmogelijkheden zijn, maar ook niet dat er een slot op nieuwbouw in kleine kernen komt. Als gemeenten voorkomen we dat het openbaar gebied een verpauperde indruk maakt en daar waar mogelijk zorgen we voor een kwaliteitsverbetering.
Regionale visie verblijfsrecreatie Noord-Holland Noord 2017	In 2030 is Noord-Holland Noord de meest vitale verblijfsregio van Nederland. De kopgroep van excellente ondernemingen en de diversiteit van het aanbod is vergroot. Nieuwe verblijfsinitiatieven zijn onderscheidend en gericht op toeristisch-recreatieve markten. En er is nieuwe waarde gegeven aan niet-vitaal aanbod. Verblijfsrecreatie is de gastvrije huiskamer van Noord-Holland Noord, een gemakkelijke bereikbare plek om regelmatig te ontspannen en functioneert zoals het bedoeld is.
Natuur- en recreatieplan Westfriesland 2016	Het doorontwikkelen van het recreatieaanbod door o.a. het doorontwikkelen van recreatieterreinen, toevoegen van functies aan terreinen en locaties.
Coalitie-akkoord 2018	Klimaatadaptatie wordt een vast onderdeel van de omgevingsplanologie, waarbij aandacht is voor de stresstest, wateroverlast en rainproof maatregelen. Ter bevordering van de leefbaarheid van het platteland wordt gezien de planologische regels met betrekking tot agrarisch gebruik waar mogelijk kunnen worden verruimd zodat bijvoorbeeld recreatieve nevenactiviteiten en of zorgfuncties kunnen worden ontplooid. Arbeidsmigranten worden indien mogelijk ter plaatse van het agrarisch bedrijf waar het werk wordt aangeboden gehuisvest. Leegstaande agrarische bebouwing vraagt om oplossingen. Van beoordelingsvrijheid moet gebruik worden gemaakt ter voorkoming en bestrijding van leegstand van gebouwen (woningen, winkels etc.).
Structuurvisie Opmeer 2025	De gemeente heeft de ambitie om te komen tot een kwalitatieve versterking van het winkelaanbod van Hoogwoud als lokaal verzorgend winkelgebied. In de lintbebouwing in de gemeente worden geen nieuwe ontwikkelingen voorgestaan. Als uitzondering hierop gelden kleinschalige initiatieven in de bestaande bebouwing op basis van Ruimte voor Ruimte (provinciaal beleid) en het eigen beleid. De gemeente schept de voorwaarden voor handhaving van een economisch gezonde en gevarieerde landbouw in de gemeente, waarbij het behoud van de openheid, het kleinschalige en agrarische karakter van het gebied vooropstaat. Het beleid is gericht op beheer en het in kwalitatieve zin verbeteren van recreatieterreinen.
Woonvisie 2018-2022	Gemeente zoekt actief naar inbreidings- en nieuwe locaties voor wonen en er wordt ingezet op uitbreiding van de verschillende kernen ter bevordering van de leefbaarheid. Nieuwbouwplannen zullen we vooral daar faciliteren waar er vraag is en waar zij bestaande voorzieningen ondersteunen. We zorgen voor goede bereikbaarheid van onze voorzieningen vanuit de gehele gemeente. Passend bij de schaal van iedere kern staan we nieuwbouw toe. We programmeren levensloopbestendige woningen nabij voorzieningen op goed toegankelijke locaties.
Milieubeleidsplan 2012-2015	Beperken van het aantal gehinderden door geluidsoverlast in Opmeer. Streven naar een goede balans tussen de uitbreidingsmogelijkheden van veehouderijen en een acceptabel leefklimaat van geurigevoelige objecten. Aspect externe veiligheid blijft ingebed bij ruimtelijke ontwikkelingen en in bestemmingsplannen wordt het principe van stand stil gehandhaafd. Structurele borging van milieuthema's en -doelstellingen in de ruimtelijke planvorming.

Beleidsplan	Prioriteiten voor de fysieke leefomgeving
Groenbeleidsplan 2018-2021	De gemeente wil anticiperen op het klimaatbestendig maken. Dit betekent onder meer dat hiermee rekening wordt gehouden in de ruimtelijke inrichting; in feite wordt de inrichting steeds 'regen- en hittebestendiger'.
Beleidsvisie EV 2015-2018	De gemeente richt zich op het stimuleren van bedrijvigheid, maar niet op de vestiging van zware industrie en het aantrekken van bedrijven met een groot extern veiligheidsprobleem. In woongebieden worden geen nieuwe risicobronnen toegelaten, omdat het daar bijzonder veilig moet zijn.
Nota Parkeernormen 2016	Elke initiatiefnemer van verbouwplannen is verantwoordelijk voor het realiseren van zijn eigen parkeeroplossing. Een nieuw bouwinitiatief mag geen parkeerproblemen in de omgeving veroorzaken.
Verkeers- en vervoersplan 2018-2025	Opmeer beschikt over een robuust en kwalitatief hoogwaardig verkeersnetwerk. Een robuust en samenhangend mobiliteitssysteem is idealiter een fijnmazig netwerk van hoofdwegen met daarbinnen verkeersluwe verblijfsgebieden.
Rioleringsplan Opmeer 2019-2022	Bij nieuwbouw en aanpassingen van bestaande situaties leggen we de leefomgeving zo aan dat er bij extreme buien water op straat en in tuinen mag staan, zolang het geen panden in loopt. Door minder verhard oppervlak te krijgen en meer groen aan te leggen verkleinen we de kans op wateroverlast.

Aandachtspunten

In bestemmingsplannen wordt ingegaan op diverse aspecten zoals luchtkwaliteit, de watertoets en archeologie. Deze plannen worden per 1 januari 2021 van rechtswege een gemeentelijk omgevingsplan. We denken bij ruimtelijke initiatieven mee over de kwaliteit van de woon- en leefomgeving. We stimuleren initiatiefnemers om bij te dragen aan het bereiken van de beleidsdoelstellingen, zoals positieve effecten voor de gezondheid of de omgevingskwaliteiten. Nieuwe activiteiten worden getoetst aan het bestemmingsplan om te bekijken of er sprake is van strijdigheden met de planvoorschriften. De afwijkings- en ontheffingsmogelijkheden verschillen per plan en zijn gericht op het bereiken van de sectorale beleidsdoelstellingen; een deel wordt ondervangen met gemeentelijk kruimelgevallenbeleid. Als het bestemmingsplan geen afwijkings- en ontheffingsmogelijkheden kent voor een initiatief dat bijdraagt aan de beleidsdoelstellingen, dan wordt een buitenplanse afwijkingsprocedure overwogen.

Zowel voor het uitvoeren van het onderdeel Ruimtelijke ordening als voor het uitvoeren van het onderdeel Bouwen en slopen geldt dat ook de beleidsprioriteiten uit de andere onderdelen in samenhang bij de taakuitoefening moeten worden betrokken voor een integrale beleidsuitvoering.

Het toezicht op de ruimtelijke ordening vindt met name gebiedsgericht plaats en op basis van klachten en meldingen. Daarnaast wordt tijdens het bouwtoezicht bekeken of activiteiten plaatsvinden conform het vigerend bestemmingsplan.

VTH-doelen

Het strategisch regionaal en gemeentelijk beleid vraagt VTH-inzet voor:

- L. Bevordering van leefbaarheid door:
- Goed vooroverleg en initiatiefnemers wijzen op gemeentelijk beleid/ambitie.
  - Actieve rol in uitwerking beleid woonoverlast: reduceren woonoverlast.
  - Actief betrekken groen/openbare werken/sociaal domein bij bouwplannen.
  - Meer ruimte (bestemmingsplannen en welstand) voor initiatieven die leefbaarheid bevorderen.
  - Balans houden tussen gedifferentieerd bouwen en het behouden/versterken van de identiteit/omgevingskwaliteiten.
  - Bij aanpak van woonoverlast: vroegtijdig problemen signaleren. Kennis van doelgroep, problematiek en hierbij behorende aanpak samen met Zorg en welzijn.

3. Ontwikkelingen in de fysieke leefomgeving

Een aantal ontwikkelingen is van invloed op de wijze waarop en de intensiteit waarmee we de preventie, vergunningverlening, toezicht en handhaving organiseren. De ontwikkelingen zijn hieronder benoemd. Daar waar deze ontwikkelingen vragen om een verandering van de VTH-inzet, is dit in kaders opgenomen.

3.1 Ruimtelijke ontwikkelingen

Ten behoeve van de woningbouw wordt actief gezocht naar inbrei- en nieuwe locaties en ingezet op locaties in de verschillende kernen. Dit ter bevordering van de leefbaarheid met het oog op vraaggericht, duurzaam, levensloopbestendig en divers bouwen. Met nieuwbouw wordt tevens getracht een goede doorstroming op de woningmarkt te realiseren; door de krappe woningmarkt zien we met name dat veel jongeren en gepensioneerden geen passende huisvesting vinden nabij hun eigen omgeving. Door onder andere de economische ontwikkelingen en demografische trends, is er in de regio behoefte aan goede huisvesting van arbeidsmigranten.

VTH-doelen

Deze ontwikkeling vraagt VTH-inzet voor:

- M. Stimuleren van doorstroming op de woningmarkt door:
  - Ondersteuning van initiatieven voor nieuwbouw van en herbestemming tot woningen.
  - Meer ruimte (flexibelere bestemmingsplannen) voor transformatie woningvoorraad.

Een nieuw bedrijventerrein (Veken 4) wordt ontwikkeld. Bedrijven met een ongunstige situering ten opzichte van de omgeving kunnen verplaatsen naar Veken 3 of 4. Ter bevordering van de leefbaarheid hanteert de gemeente flexibele planologische regels, zodat bijvoorbeeld recreatieve nevenactiviteiten en of zorgfuncties kunnen worden ontplooid en leegstand van bedrijfspanden kan worden voorkomen. En er is ruimte binnen de gemeente voor schaalvergroting van veehouderijen. Tot slot zal de realisering van de klimaatopgave (zie par. 3.4 circulaire economie, klimaatadaptatie en energietransitie) ruimtelijke impact hebben.

3.2 Verantwoordelijkheid naar de samenleving en de markt

Met diverse wetten en wetsvoorstellen wordt landelijk getracht de verantwoordelijkheid voor de kwaliteit (in ruime zin van het woord) van initiatieven meer bij de initiatiefnemer en daarmee de markt te leggen. Daardoor wordt de overheid beperkt in haar rol van regelgevende en toezichthoudende organisatie. Steeds vaker worden initiatiefnemers verzocht om met belanghebbenden tezamen de normen te bepalen en in onderling overleg ontwikkelingen mogelijk te maken zonder dat dit leidt tot ongewenste effecten zoals hinder. Het organiseren van de juiste vormen van participatie is een van de uitdagingen van de Omgevingswet. Voorwaarde voor de verschuiving van verantwoordelijkheden naar de samenleving en de markt is dat regels flexibeler worden, waardoor beter ingespeeld kan worden op de maatschappelijke dynamiek. Daarmee ontstaat (handelings)ruimte voor bijvoorbeeld mantelzorgwoningen, dagrecreatie en overige recreatieve voorzieningen in het landelijk gebied.

Met de privatisering van de bouwplantoets en het –toezicht wordt een volgende stap gezet om de verantwoordelijkheid bij de markt te beleggen. Door deze ontwikkeling nemen gecertificeerde marktpartijen de rol van de overheid over om aanvragen te toetsen en het toezicht uit te voeren op basis van het bouwbesluit. Inwerkingtreding gebeurt fasegewijs vanaf 1 januari 2021.

Naast de privatisering van de bouwtoets stimuleert de Omgevingswet de gemeenten ook om meer activiteiten vergunningsvrij of van vergunningsplichtig meldingsplichtig te maken. Een nieuw stelsel waarbij er minder vergunningen zijn en dus meer zorgplichten en meer algemene regels, heeft als gevolg dat waar voorheen vooraf werd getoetst, veel toetsingen door de gemeente in het nieuwe stelsel achteraf gaan plaatsvinden.

De bundeling van regels in de Omgevingswet en het vergunningvrij maken van regels zorgt voor een grotere complexiteit van de regelgeving. Initiatiefnemers zijn vaak genoodzaakt een adviesbureau in de hand te nemen om de realisatie te begeleiden. Ook voor de gemeentelijke organisatie is de veelheid van en complexiteit aan regels een uitdaging voor een goede dienstverlening.

3.3 Inwerkingtreding Omgevingswet

Met de Omgevingswet wordt een volgende stap gezet in de herziening van de regelgeving voor de fysieke leefomgeving. Er worden 26 wetten samengevoegd waaronder de Wet ruimtelijke ordening (Wro), de Wet milieubeheer en de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo). De inwerkingtreding van de Omgevingswet is voorzien op 1 januari 2021.

De gemeente moet qua taken, organisatie, personeel en ICT worden ingericht op de Omgevingswet. Deskundigheid en competenties van medewerkers dienen te worden aangepast aan de nieuwe opgave. Samenwerking moet worden versterkt. Alleen op die manier kunnen we de vier verbeterdoelen van de stelselherziening van het omgevingsrecht waarmaken:

1. Het vergroten van de inzichtelijkheid, de voorspelbaarheid en het gebruiksgemak van het omgevingsrecht;
2. Het bewerkstelligen van een samenhangende benadering van de fysieke leefomgeving in beleid, besluitvorming en regelgeving;
3. Het vergroten van de bestuurlijke afwegingsruimte door een actieve en flexibele aanpak mogelijk te maken voor het bereiken van doelen voor de fysieke leefomgeving;
4. Het versnellen en verbeteren van besluitvorming over projecten in de fysieke leefomgeving.

Uiteindelijk moeten deze verbeterdoelen leiden tot een significante bijdrage aan de (meetbare) doelen die we als samenleving stellen voor een veilige, leefbare, schone, gezonde en duurzame leefomgeving.

3.4 Aandacht voor circulaire economie, klimaatadaptatie en energietransitie

Europese en landelijke doelstellingen voor een circulaire economie, klimaatadaptatie en energietransitie zijn ambities. De doorvertaling daarvan naar gemeentelijk beleid heeft nog niet plaatsgevonden. Wel zijn regionaal bestuurlijk richtingen bepaald. Zo wordt gewerkt aan een Regionale Energiestrategie Noord-Holland Noord en de vertaling daarvan naar gemeentelijke ambities.

De overheid heeft de ambitie om samen met inwoners, ondernemers, maatschappelijke instellingen, regionale en landelijke partners de (inter)nationale duurzaamheidsdoelstellingen te realiseren, waaronder het terugbrengen van CO₂-uitstoot. In het kader van verduurzamen van de bebouwing worden toekomstige publieke gebouwen en ook bestaande gemeentelijke gebouwen verduurzaamd, zowel aan binnen- als buitenkant. Klimaatadaptatie wordt een vast onderdeel van de omgevingsplanologie, waarbij aandacht is voor de wateroverlast, hitte en droogte, bijvoorbeeld door rainproof maatregelen te treffen.

In een circulaire economie worden grondstoffen zoveel mogelijk hergebruikt. Hierdoor behouden producten, onderdelen en materialen een zo hoog mogelijk waarde, en wordt er minder afval geproduceerd. De gemeente werkt momenteel aan het actualiseren van het grondstoffenplan.

VTH-doelen

Deze ontwikkeling vraagt VTH-inzet voor:

- N. Stimulering van toepassing herbruikbaar materiaal door:
- Inrichting openbare ruimte met herbruikbaar materiaal.
  - Informeren/adviseren/stimuleren van initiatiefnemers in vooroverleg.
  - Voorschrijven toepassing herbruikbaar materiaal in vergunningen.
- O. Opmeer energieneutraal in 2040 door:
- Meer ruimte (bestemmingsplannen en welstand) voor duurzame energie en energiebesparing.
  - Adviseren van en toezicht op bedrijven, burgers en gemeentelijke organisatie bij energiebesparing.
  - Uitbreiding kennis over aardgasvrije voorzieningen en duurzame energie.
  - Bijdragen aan monitoring van doelstellingen energietransitie.

3.5 Couleur locale met samenwerking in de uitvoering

Als gemeenten ervaren we, mede door de eerder beschreven complexiteit van regelgeving, dat voor diverse werkzaamheden capaciteit, kennis en ervaring buiten de organisatie gehaald dient te worden. Voor met name de initiatieven waarvoor specialistische kennis nodig is wordt samenwerking gezocht met omliggende gemeenten en samenwerkingsverbanden. In sommige gevallen besteden we werkzaamheden uit aan gespecialiseerde marktpartijen. Voor milieu wordt gebruik gemaakt van de kennis en expertise bij de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord. Voor brandveiligheid van de regionale brandweer en voor andere Wabo-taken vindt, op basis van de Samenwerkingsovereenkomst VTH-taken West-Friesland, uitwisseling van kennis en expertise plaats tussen de gemeenten in de regio Westfriesland. Door basiskennis in huis te laten kan de couleur locale gegarandeerd worden.

3.6 Van handhaving naar preventie

Voorkomen is beter dan genezen. We constateren dat het repareren achteraf meer tijd kost en voor alle partijen minder plezierig is, dan het voorkomen van problemen aan de voorkant. We gaan zodoende graag met initiatiefnemers in overleg om vooraf de (on)mogelijkheden te bespreken. Dit geldt tevens voor het signaleren van initiatieven die (mogelijk) tot burenruzies kunnen leiden. Instrumenten als voorlichting, subsidiëring, informatieverstrekking en preventief toezicht zijn daarmee instrumenten die we ook de komende periode intensief inzetten om overtredingen en ondermijnende activiteiten waar mogelijk te voorkomen.

VTH-doelen**Deze ontwikkeling vraagt VTH-inzet voor:**

- P. Voorkomen van ondermijnende activiteiten door:
- Actief inzetten Bibob beleid
  - Voorlichting over signalen van ondermijning (bevorderen sociale controle)
  - Inzichtelijk maken van ondermijningsgevoelige gebouwen en terreinen

3.7 Innovatieve instrumenten

Landelijk wordt veel ervaring opgedaan met innovatieve instrumenten om een goed naleefgedrag te realiseren. Deels zijn er mogelijkheden aan de voorkant (zoals de eerdergenoemde voorlichting, subsidiëring en informatieverstrekking), deels bij het uitvoeren van toezicht. Met name de mogelijkheden van digitale informatiebronnen voor de uitvoering van het toezicht bieden veel kansen. Denk bijvoorbeeld aan het toezicht ter plekke met een tablet, het gebruik van luchtfoto's en cyclorama's voor illegale bouw en gebruik en gebruik van de basisregistratie personen voor illegale bewoning. Ook vormen van systeemtoezicht, ketentoezicht en zelftoezicht worden meer toegepast om efficiënt het toezicht uit te kunnen voeren. In het uitvoeringsprogramma wordt gespecificeerd welke (innovatieve) instrumenten door onze gemeente worden ingezet om de doelstellingen te realiseren.

4. Omgevingsanalyse

In hoofdstuk 2 is beoordeeld op welke wijze de VTH-taken kunnen bijdragen aan de *huidige gemeentelijke en regionale strategische doelen*. De inzet van VTH-taken bij *ontwikkelingen in de fysieke leefomgeving* kwam aan bod in hoofdstuk 3. Naast de inzet voor het realiseren van strategische doelen en ontwikkelingen, is VTH-inzet nodig voor het *minimaliseren van risico's en aanpak van problemen*. In voorliggend hoofdstuk is een omgevingsanalyse uitgewerkt, waarin de risico's en problemen binnen de reikwijdte van voorliggende visie zijn uitgewerkt.

In de eerste paragraaf gaan we in op de regionale omgevingsanalyse die is gemaakt met de gemeenten in Westfriesland. In paragraaf 4.2 wordt een korte beschrijving van de gemeente en de gebiedstypen gemaakt, waarbij per gebiedstype is aangegeven welke specifieke problemen en risico's worden ervaren en hoe vanuit VTH hieraan een bijdrage kan worden geleverd.

4.1 Regionale omgevingsanalyse

Doordat een deel van de problematiek en risico's niet ophoudt bij de gemeentegrenzen, hebben de zeven gemeenten in Westfriesland gezamenlijk een omgevingsanalyse uitgewerkt. Met de omgevingsanalyse hebben we in beeld gebracht welke risico's en ontwikkelingen in ons gebied plaatsvinden. De analyse is gebaseerd op een documentenonderzoek (o.a. gemeentelijke analyses, jaarverslagen, Regionale VTH-strategie 2020 van de Omgevingsdienst) en aangevuld in drie regionale werksessies met medewerkers van de gemeenten, Omgevingsdienst en regionale brandweer.

De regionale omgevingsanalyse is, met gemeentespecifieke uitwerking, opgenomen in bijlage 1.

Uit de regionale omgevingsanalyse volgen onderstaande regionaal hoge prioriteiten:

- Duidelijkheid in complex regelgeving voor burgers, bedrijven en evenementen.
- Verstandhouding bewoners.
- Bouwen zonder of in afwijking van de vergunning.
- Brand- en constructieve veiligheid bij zorg-, publieks- en onderwijsfuncties, in het bijzonder complexen met ouderen.
- Illegaal gebruik van bedrijfspanden.
- Verrommeling rond bedrijfsgebouwen op bedrijfsterreinen.
- Ruimte voor innovatie bij doelen energietransitie, klimaatadaptatie en circulaire economie.
- Opslag en vervoer van gevaarlijke stoffen.
- Niet-recreatief gebruik van verblijfsrecreatieobjecten.
- Constructieve- en brandveiligheid waar veel bezoekers komen.

Met de omgevingsanalyse is nog geen vertaling gemaakt naar de consequenties voor vergunningverlening, toezicht en handhaving. De regionale prioriteiten worden jaarlijks in doelstellingen vertaald in het gemeentelijk uitvoeringsprogramma (zie ook paragraaf 5.3).

4.2 Ambities en uitdagingen per gebied

Opmeer is te kenschetsen als een bedrijvige plattelandsgemeente. De bedrijvigheid is voor een groot deel agrarisch, maar de gemeente kent ook relatief veel midden- en kleinbedrijven. Op 1 januari 2019 woonden in de gemeente 11.779 mensen. Bewoning vindt met name plaats in de hoofdkernen van Opmeer, Spanbroek en Hoogwoud en de kleinere kernen van Aartswoud, De Weere en De Gouwe. De gemeente kent drie bedrijfsterreinen en twee recreatieparken. Het buitengebied wordt voornamelijk agrarisch gebruikt.

Ieder gebiedstype in Opmeer kent een eigen problematiek, dynamiek en prioriteiten. In lijn met de gebiedsindeling in bestemmingsplannen en de Welstandsnota maken we onderscheid in de volgende gebiedstypen:

- Centrum
- Hoofdkern
- Kleine kernen
- Bedrijfsterreinen
- Recreatieterreinen
- Landelijk gebied

Centrum

Het gebied 'Centrum' betreft het centrum van Opmeer-Spanbroek. Naast diverse detailhandel en dienstverlenende bedrijven zijn dit onder meer een mengvoederbedrijf, supermarkt en verschillende horecabedrijven. Het centrum van Opmeer-Spanbroek heeft een bovenregionale functie.

We constateren met name de volgende problemen en risico's:

- Verloedering door leegstand.
- Intensivering verkeer door comprimering en functiemenging / verkeersonveiligheid.
- Geur, brandveiligheid en ontploffingsgevaar bedrijvigheid.

De gemeente heeft in de fysieke leefomgeving de volgende ambities in het centrum:

- Voorkomen van leegstand.
- Comprimeren van winkelgebied met behoud van bovenlokale functie.
- Verdichting: wonen boven winkels.
- Aantrekkelijke verblijfsomgeving: gevarieerd, schoon, heel en veilig.
- Verkeersveilig en bereikbaar.
- Beperken hinder met mogelijk uitplaatsen hinderlijke bedrijven.

VTH-doelen

Deze analyse van dit gebiedstype vraagt VTH-inzet voor:

- Q. Bijdrage aan het realiseren van de ambities in het centrum door:
- Duidelijke regels communiceren.
  - Participatie bevorderen.
  - Toezicht op parkeerexcessen.
  - Toename mogelijkheden voor functiemenging.
  - Beperken detailhandel buiten centrum en kernen door herbesteding (naar o.a. woningen) en handhaving.

Hoofdkernen

Hoogwoud, Opmeer en Spanbroek vormen de hoofdkernen. Het centrum Hoogwoud wordt gezien als lokaal verzorgend boodschappencentrum. In Hoogwoud, Opmeer en Spanbroek is bij de oudere lintbebouwing en centra sprake van een gemengd gebied, waarbij de bedrijven tussen de woningen in gesitueerd zijn. Daarbuiten is sprake van specifieke woongebieden. De linten zijn historisch geografisch van zeer hoge waarde. Deze duiden op de ontginningsgeschiedenis. De binnenkade en buitenkade die gebouwd zijn op dijken en stroomruggen zijn nog goed zichtbaar in het landschap. De afwateringssloten zijn veelal niet meer functioneel, maar wel ruimtelijk historisch van belang.

We constateren met name de volgende problemen en risico's:

- Toename van verkeer; huidig wegprofiel is beperkt.
- Potentiële toename van evenementen.
- Groeiend aantal en omvang bedrijven: aantasting woon- en leefklimaat: hinder van verkeer, geluid, geur en brandveiligheid.
- Voorkomen van wateroverlast door verstening.

De gemeente heeft in de fysieke leefomgeving de volgende ambities in de hoofdkernen:

- Bouwen voor levensloopbestendig wonen / langer thuis wonen.
- Gedifferentieerd aanbod woningen.
- Behoud van en ruimte voor bedrijven. Transformatie van leegstaande winkels buiten het centrum en kernen naar woningen.
- Goede balans tussen bedrijven en woonfuncties.
- Spreiding van arbeidsmigranten, kleinschalig.
- Acceptabel houden van overlast door evenementen.

VTH-doelen

Deze analyse van dit gebiedstype vraagt VTH-inzet voor:

R. Bijdrage aan het realiseren van de ambities in de hoofdkernen door:

- Maatwerk in vergunningen bij uitbreiding.
- Goede communicatie wat wel/niet kan.
- Behoud huidig toezicht evenementen.
- Monitoren alcoholgebruik kermisborrels.

Kleine kernen

Het gebied betreft de kernen van Aartswoud, De Weere en De Gouwe. De kernen De Gouwe en Aartswoud zijn beide ontstaan op stroomruggen. De Weere is ontstaan op een strandwal, die door het landschap heen kronkelde. De noord-zuid lintbebouwing van de kernen staat vrijwel haaks op de verkavelingsrichting van de langgerekte smalle kavels. Het gebied heeft een hoge archeologische en monumentale waarde. De voornamelijk agrarische bedrijvigheid in Aartswoud, De Weere en De Gouwe is tussen de woningen gesitueerd. In en rondom het gebied liggen enkele Provinciale Ecologische Hoofdstructuur gebieden in de categorieën 'cultuur', 'natuur' en 'ecologische verbindingzone'. De 'cultuur' natuurgebieden zijn agrarische gebieden met bijzondere natuurwaarden en kleine natuurreservaten, landgoederen en recreatiegebieden. Door het noordelijke deel van Aartswoud, langs de N239, loopt een ecologische verbindingzone.

We constateren met name de volgende problemen en risico's:

- Beperkte bereikbaarheid met OV.
- Verloedering panden: vervallen woningen en agrarische bestemmingen.
- Illegale activiteiten in (bedrijfs)panden.

De gemeente heeft in de fysieke leefomgeving de volgende ambities in de kleine kernen:

- Leefbare woongemeenschappen: bevordering verenigingsleven
- Kleinschalig ontwikkelen voor leefbaarheid
- Bereikbare voorzieningen
- Behoud en versterken diversiteit bebouwing
- Behoud toeristische waarde / dagjesmensen
- Behoud monumenten en karakteristieke gebouwen
- Goede balans tussen (agrarische) bedrijven en woonfuncties
- Voorkomen van leegstand
- Spreiding van arbeidsmigranten, kleinschalig

VTH-doelen

Deze analyse van dit gebiedstype vraagt VTH-inzet voor:

S. Bijdrage aan het realiseren van de ambities in de kleine kernen door:

- Bevorderen signaalfunctie van bewoners.
- Alternatieve functies toestaan.
- Meer zicht op gebruik bedrijfspanden.

Bedrijfsterreinen

De drie bedrijfsterreinen betreffen 'De Veken', 'Wijzend' en 'Hoogwoud'. De Veken is het grootste bedrijfsterrein binnen de gemeentegrenzen. Het bedrijfsterrein ligt ten oosten van de kern Opmeer en heeft een oppervlakte van circa 55 hectare. Het bedrijfsterrein is een sterk op productie en handel gericht bedrijfsterrein. Op het terrein bevinden zich in hoofdzaak industriële, ambachtelijke en groothandelsbedrijven alsmede enkele kantoren en bedrijfswoningen. De bedrijfsterreinen de Wijzend en Hoogwoud zijn gelegen aan het oude historische lint (Koningspade/Pade) en daardoor iets minder goed bereikbaar. De Wijzend is gelegen te midden van een woonwijk.

We constateren met name de volgende problemen en risico's:

- Parkeren van bedrijfsvoertuigen op de openbare weg.
- Risico op toekomstige leegstand.
- Beperkt zicht op bedrijfsactiviteiten.
- Hittestress.
- Voorkomen van wateroverlast door verstening.

De gemeente heeft in de fysieke leefomgeving de volgende ambities op de bedrijfsterreinen:

- Ruimte voor ontwikkeling.
- Aantrekkelijk vestigingsklimaat: toegankelijk en esthetisch.
- Behoud van bedrijven binnen de gemeente: ruimte voor uitplaatsing bedrijven buiten de woonkernen.
- Parkeren voor werknemers op eigen terrein.
- Geen zware industrie (tot milieucat. 4).

VTH-doelen

Deze analyse van dit gebiedstype vraagt VTH-inzet voor:

T. Bijdrage aan het realiseren van de ambities op de bedrijfsterreinen door:

- Meer zicht op gebruik bedrijfsverzamelgebouwen.
- Parkeernormen in vergunningen.

Recreatieterreinen

Binnen de gemeentegrenzen worden twee recreatieparken onderscheiden: De Perelaer bij Opmeer (ofwel recreatiepark West-Friesland) en De Bongerd te Aartswoud (ofwel het Pereblok). Op beide parken staan vakantiewoningen. In de winterperiode is het niet toegestaan om op De Perelaer te recreëren, met uitzondering van alle weekenden en in de kerstperiode.

We constateren met name de volgende problemen en risico's:

- Permanente bewoning in het park De Perelaer, in strijd met beheersverordening, onder meer arbeidsmigranten.
- Overlastklachten bij De Perelaer, lastig te controleren gebied.
- Veel gebouwd zonder vergunning op De Perelaer en De Bongerd: geen zicht op kwaliteit en gebruik en bij brand beperkte mogelijkheden voor waterwinning.

De gemeente heeft in de fysieke leefomgeving de volgende ambities in de recreatiegebieden:

- Behoud toeristische waarde / dagjesmensen.
- Behoud monumenten en karakteristieke gebouwen.
- Beperken van overlast/hinder voor bezoekers vakantieparken.

VTH-doelen

Deze analyse van dit gebiedstype vraagt VTH-inzet voor:

U. Bijdrage aan het realiseren van de ambities in de recreatiegebieden door:

- Toezicht op huisvesting arbeidsmigranten.
- Beperken strijdig gebruik gronden en bouwwerken.
- Bevorderen van alternatieve huisvesting voor bewoners recreatiegebieden door ondersteuning van initiatieven voor nieuwbouw van en herbestemming tot woningen en meer ruimte (flexibelere bestemmingsplannen) voor transformatie woningvoorraad.
- Vermindering bouwwerken zonder vergunning.
- Goede communicatie wat wel/niet kan.

Landelijk gebied

Het buitengebied van de gemeente Opmeer kenmerkt zich door een zeer hoge esthetische waarde en heeft met name een agrarische functie. Verder zijn er enkele plaatsen met een (zeer) hoge archeologische waarde. Het landschap is halfopen met daarin veel stolpboerderijen. Stolpboerderijen zijn medebepalend voor de identiteit en beleving van het Noord-Hollands landschap. In het landelijk gebied liggen belangrijke archeologische waarden die van nationaal belang zijn, vanwege de goed geconserveerde prehistorische nederzettingen. Niet-agrarische bedrijvigheid komt her en der in het gebied voor, echte concentraties zijn niet aan te geven. De provincie heeft Noord-Holland Noord aangewezen als agrarisch ontwikkelgebied.

We constateren met name de volgende problemen en risico's:

- Agrarische gronden en panden gebruikt voor wonen in strijd met voorschriften.
- Verloedering panden: vervallen woningen en agrarische bestemmingen.
- Illegale activiteiten in (bedrijfs)panden.
- Veel panden met asbest op daken.

De gemeente heeft in de fysieke leefomgeving de volgende ambities in het landelijk gebied:

- Spreiding van arbeidsmigranten, kleinschalig.
- Kleinschalig ontwikkelen voor leefbaarheid.
- Behoud monumenten, karakteristieke gebouwen en aardkundig waardevolle gebieden.
- Agrarisch ontwikkelgebied: goede balans tussen (agrarische) bedrijven en woonfuncties.
- Voorkomen van leegstand.

VTH-doelen

Deze analyse van dit gebiedstype vraagt VTH-inzet voor:

V. Bijdrage aan het realiseren van de ambities in het landelijk gebied door:

- Goede communicatie wat wel/niet kan.
- Alternatieve functies toestaan.
- Toezicht archeologische waarden.
- Meer zicht op gebruik bedrijfspanden.
- Toezicht op huisvesting arbeidsmigranten.
- Vermindering bouwwerken zonder vergunning.

5. Doorwerking in jaarcyclus en operationeel beleid

Deze beleidsvisie is gebaseerd op het huidige beleid, het huidige inzicht in toekomstige ontwikkelingen én een actualisering van de analyse van problemen en risico's. Met deze visie zijn we er niet. In dit hoofdstuk beschrijven we de stappen die we zetten om de cyclus sluitend te houden.

Een uitwerking van deze beleidsvisie nemen we op in een afzonderlijk document met operationeel beleid. Het operationele beleid beschrijft de wijze waarop (het 'hoe') de VTH-doelen uit voorliggende beleidsvisie (het 'wat') gerealiseerd worden. Het operationele beleid is een actualisatie van de huidige 'Uitvoeringsstrategieën omgevingsrecht' (uit 2015) en bevat in ieder geval onderstaande elementen.

5.1 Vergunningstrategie

In de vergunningstrategie beschrijven we op welke wijze we de vergunningverlening verzorgen. Deze strategie wordt met de gemeenten in Westfriesland tezamen opgepakt, waardoor uitwisseling van kennis en ervaring vereenvoudigd wordt én onze doelgroep een zo beperkt mogelijk verschil in aanpak ervaart.

Naast een hoofdbeschrijving van het proces en de mogelijkheden voor aanvragen, beschrijven we de toetsingsniveaus waar in beginsel geen 100% toets wordt uitgevoerd. Onder een 100% toets verstaan we een diepgaande toets aan alle wettelijke bepalingen. Om een 100% toets uit te voeren bij iedere aanvraag, is een capaciteit benodigd die door ons niet geleverd kan worden. Daarnaast vraagt dit om het hanteren van uitputtende eisen aan bij een aanvraag in te dienen bescheiden (tekeningen, berekeningen, rapporten) om over alle aspecten volledig uitsluitel te kunnen geven.

Aanvragen voor omgevingsvergunningen voor de activiteit bouwen, brandveilig gebruik, slopen en bodem, bouwstoffen en grondstromen worden momenteel getoetst aan een protocol/matrix. In deze protocollen/matrices staat met welke diepgang de toetsing in ieder geval wordt uitgevoerd en welke gegevens daarbij minimaal worden vereist. Komen hierbij aspecten aan het licht die om nadere aandacht vragen, dan zal een verdieping van de toets plaatsvinden.

5.2 Toezicht-, sanctie- en gedoogstrategie

Net als bij de toetsing (na ontvangst van aanvragen), onderscheiden we ook bij het toezicht uitvoeringsniveaus. Ook hier geldt dat het toezicht niet 100% kan zijn. Immers, in dit geval zouden we bij iedere activiteit continue als toezichthouder aanwezig moeten zijn. Deze toezichtniveaus worden vastgelegd in een toezichtstrategie.

We sanctioneren bij overtredingen conform de landelijke handhavingsstrategie (i.c. sanctiestrategie). Deze strategie wordt opgenomen in het operationele beleid en waar wenselijk nader uitgewerkt. Ditzelfde geldt voor de landelijke gedoogstrategie.

Ook deze strategieën worden gezamenlijk met de gemeenten in Westfriesland uitgewerkt.

5.3 Jaarlijks uitvoeringsprogramma met capaciteitsplan

Om de doelstellingen uit voorliggend document te realiseren, zetten we een breed scala aan instrumenten in. Deze zijn gebaseerd op de vergunning-, toezicht-, sanctie- en gedoogstrategie die we volgen. Het geheel aan instrumenten dat we inzetten om de doelstellingen te realiseren, noemen we het instrumentenpallet; een gedetailleerde uitwerking daarvan wordt gemaakt in het uitvoeringsprogramma. Daarmee worden de doelstellingen in voorliggende visie jaarlijks concreter ingevuld.

De programmabegroting vormt een belangrijk deel van de input voor het jaarlijkse uitvoeringsprogramma. In het uitvoeringsprogramma beschrijven we per doelstelling:

- welke instrumenten we inzetten om de doelstellingen te realiseren;
- hoe vaak dit instrument wordt ingezet;
- hoeveel uren totaal voor de inzet van het instrument nodig zijn.

Uit het uitvoeringsprogramma blijken ook de gevolgen voor de capaciteit. Het uitvoeringsprogramma wordt vertaald in een werkplanning op medewerkersniveau. In het uitvoeringsprogramma vindt jaarlijks analyse en bijsturing plaats van aantallen en kentallen op basis van:

- een analyse van het naleefgedrag op basis van verrichte controles en ingekomen klachten en handhavingsverzoeken op de verschillende beleidsvelden;
- landelijke prioriteiten en signalen van bijvoorbeeld het Ministerie van VROM;
- samenwerkingsafspraken met de Omgevingsdienst en de Provincie;
- een analyse van bouwprognoses, economische ontwikkelingen en overige factoren die van invloed kunnen zijn op het werkaanbod of de prioriteitsstelling.

5.4 Monitoring en jaarverslag

De uitvoering leidt tot resultaten. In hoeverre deze resultaten bijdragen aan het bereiken van de doelstellingen is object voor monitoring, evaluatie en verantwoording. Op basis van gegevens uit de monitor leggen we verantwoording af in een jaarverslag. Dit jaarverslag is een afzonderlijk document met dezelfde structuur en opzet als voorliggende beleidsvisie; gerapporteerd wordt over de gemeente brede doelstellingen, alsmede over de doelstellingen per gebiedstype. Met dit jaarverslag voldoen we aan de wettelijke plicht om een jaarverslag op te stellen en om de raad jaarlijks te informeren over de realisatie. Het jaarverslag wordt vastgesteld in B&W.

We monitoren op basis van een set van indicatoren. Deze indicatoren zijn afgeleid van de doelstellingen. Monitoring vindt zodoende niet plaats op het niveau van de instrumenten. De reden hiervan is dat het monitoren op instrumentniveau tot een grote registratielast zou leiden en veel indirecte gegevens zou opleveren. De instrumenten dragen immers bij aan het realiseren van de doelstellingen. De positieve of negatieve bijdrage van ieder van de individuele instrumenten aan het doel maken we zodoende niet inzichtelijk.

De evaluatie op de realisatie van doelstellingen vindt jaarlijks plaats in de jaarverslaglegging. Een jaar vóór het einde van de looptijd van deze beleidsvisie voeren we een evaluatie uit naar het functioneren en de doorwerking van deze visie.

5.5 Samenwerkingsafspraken

Voor de realisatie van onze doelstellingen en de uitvoering van de instrumenten zijn we afhankelijk van een groot aantal interne en externe partners. Denk bijvoorbeeld aan de samenwerking bij vergunningverlening en toezicht en handhaving met de Veiligheidsregio en Omgevingsdienst Noord-Holland Noord en bestuurlijke partners provincie, het hoogheemraadschap, de Westfriese gemeenten, de Voedsel- en Warenautoriteit en de strafrechtelijke partners OM en politie. De wijze waarop deze samenwerking plaatsvindt wordt omschreven in het operationele beleid.

5.6 Protocollen en werkinstructies

Op operationeel niveau worden de protocollen en werkinstructies geactualiseerd. Deze zijn gebaseerd op de strategieën voor vergunningverlening, toezicht, sanctioneren en gedogen.

Bijlage 1. Regionale omgevingsanalyse

Omgevingsanalyse, ambities en prioriteiten per doelgroep

Achtergronddocument bij het VTH-beleid

Met in kaders specifieke Opmeers aanvulling/aanscherping

Colofon

Datum *3 juli 2019*

Versie *1.0*
Status *Definitief*

1. Inleiding

Voorliggende notitie fungeert als een onderlegger (bijlage) voor het VTH-beleid van de zeven gemeenten in Westfriesland. In het VTH-beleid leggen de gemeenten voor de komende jaren vast welke doelen met de vergunningverlening, het toezicht en de handhaving (VTH) worden nagestreefd en hoe dit gerealiseerd wordt. Het VTH-beleid, met daarbij voorliggende notitie als bijlage, wordt door ieder van de colleges van B&W vastgesteld én jaarlijks vertaald in een uitvoeringsprogramma per gemeente.

1.1 Omgevingsanalyse

Om (integraal) zicht te hebben op de risico's en ontwikkelingen is een goede omgevingsanalyse nodig van het grondgebied en de activiteiten die hierop plaatsvinden. Deze analyse wordt gebruikt om te bepalen waar de prioriteiten bij zowel de vergunningverlening, het toezicht als de handhaving dienen te liggen én daarmee te bepalen welke doelen de gemeenten zich dienen voor te nemen. Daarbij wordt zoveel mogelijk aangesloten bij de regionale beleidskaders in onder meer de regionale structuurvisie en woonvisie.

Het VTH-beleid wordt daarbij doelgroepgericht ingestoken. We onderscheiden drie typen doelgroepen: burgers, bedrijven en bezoekers (recreanten/toeristen). Daar waar relevant wordt de doelgroep verder gespecificeerd, waardoor de analyse soms wat dieper ingaat op een kleiner deel van de doelgroep óf op een specifiek geografisch gebied binnen de regio.

Het algemene uitgangspunt is dat bij de uitvoering van de VTH-taken de prioriteit komt te liggen bij de grootste risico's en de belangrijkste opgaven en ontwikkelingen. Uit de analyse in dit document blijken grote risico's, opgaven en ontwikkelingen voor VTH in de regio Westfriesland met name betrekking te hebben op:

1. Onwetende burgers, bedrijven en evenementenorganisaties van de complexe regelgeving.
2. Brandveiligheid bij niet zelfredzame bewoners in wooncomplexen.
3. Illegaal gebruik van bedrijfspanden.
4. Verrommeling rond bedrijfsgebouwen op bedrijfsterreinen.
5. Opslag en vervoer van gevaarlijke stoffen.
6. Constructieve en brandveiligheid waar veel bezoekers komen.
7. Niet recreatief gebruik van verblijfsrecreatie.

1.2 Totstandkoming

Om inzicht te krijgen in de risico's en ontwikkelingen is allereerst gebruik gemaakt van de beschikbare documenten van de zeven gemeenten (eigen analyses, jaarverslagen) en de probleem- en risicoanalyse van de Omgevingsdienst (verwoord in de Regionale VTH strategie 2020). Deze is met de opbrengst van drie regionale werksessies met medewerkers van de gemeenten gebruikt om tot een concept omgevingsanalyse te komen. In de projectgroep is de concept analyse besproken en aangescherpt.

De concept analyse is voorgelegd aan alle VTH-medewerkers van de gemeenten, Veiligheidsregio, Omgevingsdienst en aan het Hoogheemraadschap en GGD. Hierna heeft de ambtelijke Stuurgroep VTH met de analyse ingestemd.

In grijze kaders zijn specifieke aanvullingen en aanscherpingen voor de gemeente Opmeer opgenomen; de situatie in Opmeer wijkt daarbij af van het regionale beeld.

1.3 Afbakening

De focus is gelegd op het werkveld van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo, met name bouwen, brandveiligheid, milieu, ruimtelijke ordening). Bij een directe samenhang met problemen en risico's binnen overige werkvelden (zoals APV, Drank- en Horecawet) is de analyse breder uitgevoerd. Daarmee wordt een stap gezet richting Omgevingswet: in de Omgevingswet wordt alle wetgeving in de fysieke leefomgeving gebundeld.

Per doelgroep is het volgende aangegeven:

- Het profiel
- De omgevingsanalyse (ontwikkelingen en risico's)
- De inhoudelijke prioriteiten

Met de omgevingsanalyse hebben we in beeld gebracht welke risico's en ontwikkelingen in ons gebied plaatsvinden. Daarbij is nog geen vertaling gemaakt naar de consequenties voor vergunningverlening, toezicht en handhaving. Deze vertaling is afhankelijk van de prioriteiten uit voorliggende omgevingsanalyse en wordt op een later moment gemaakt.

Voor de gemeente Opmeer is deze vertaling gemaakt in voorliggende beleidsvisie Fysieke Leefomgeving. De regionale analyse is vertaald naar de gemeentelijke situatie en vervolgens zijn gemeentelijke prioriteiten gesteld. De prioriteiten worden jaarlijks in doelstellingen vertaald in het gemeentelijk uitvoeringsprogramma (zie ook paragraaf 5.3).

2. Doelgroep burgers

2.1 Profiel

In onze zeven gemeenten wonen tezamen meer dan 212.000 inwoners. Sinds 2015 is het inwoneraantal van de gemeenten met bijna 2% toegenomen. De gemeenten hebben daarbij allen een vergelijkbare (lichte) groei doorgemaakt.

	2015	2019
Drechterland	19.294	19.604
Enkhuizen	18.345	18.510
Hoorn	71.880	73.037
Koggenland	22.426	22.736
Medemblik	43.604	44.833
Opmeer	11.301	11.779
Stede Broec	21.498	21.702
Totaal	208.348	212.201

Inwoners per gemeente. Bron: CBS Statline per 1 januari

In meer dan de helft van de aanvragen voor een omgevingsvergunning wordt een bouwactiviteit aangevraagd. Het grootste deel van de aanvragen voor omgevingsvergunningen wordt ontvangen van burgers (of in opdracht van burgers) voor de bouw- en verbouw van woningen.

2.2 Omgevingsanalyse

Door handelingen van onze burgers ervaren we diverse risico's en problemen.

Overlast door buurtbewoners

Op een aantal plekken in onze gemeenten ondervinden onze burgers overlast van elkaar. Dit speelt vooral in gebieden waar mensen met verschillende dag- en nachtritmes verblijven en onvoldoende rekening met elkaar houden. In enkele gevallen leidt dergelijke overlast tot een burenruzie óf zijn hinderlijke situaties bij een langdurige burenruzie de spreekwoordelijke olie op het vuur. De overlast die wordt ervaren, betreft vooral:

- Geluidsoverlast door muziek, lopende motoren en contactgeluid in woningen. **Specifiek in Opmeer wordt relatief veel overlast ervaren van dieren, waaronder geblaf van honden.**
- Plaatsing van schuttingen, schotels en dergelijke.
- In verval geraakte woningen en verwaarloosde tuinen. Panden kunnen (geheel of gedeeltelijk) instorten met gevaar voor derden en leiden tot een verminderde beeldkwaliteit (verpaupering). Tevens wordt de kans op ongedierte verhoogd.
- Rook- en geuroverlast door het stoken in houtkachels of 'allesbranders'. Naast overlast kunnen ook gezondheidsklachten optreden. De problemen treden vooral op bij het stoken van verschillende materialen (in 'allesbranders') en in de eerste momenten van ontbranding.
- Parkeeroverlast door hinderlijk of foutgeparkeerde auto's, caravans en aanhangwagens in de voortuinen of woonomgeving.
- Verkeerd geplaatst afval, waardoor vuil in het straatbeeld komt én kan leiden tot stankoverlast.

We ontvangen veel vragen van burgers over activiteiten van buurtbewoners ("mag dat?"). Dit kost veel tijd, terwijl de risico's ten aanzien van veiligheid en gezondheid vaak zeer beperkt zijn. De communicatie tussen burgers onderling is in deze gevallen vaak heel beperkt. Aan een deel van de klachten kan de gemeente in juridische zin weinig doen. Activiteiten vinden vaak plaats binnen bestaande wet- en regelgeving en zijn zodoende niet handhavend aan te pakken.

Illegaal gebruik

Het komt regelmatig voor dat gronden of bouwwerken door burgers worden gebruikt in strijd met het bestemmingsplan. Denk bijvoorbeeld aan illegale bewoning van schuren, vakantiewoningen of bedrijfspanden, het houden van een bedrijf (o.a. winkels, bed en breakfast) aan huis, het gebruiken van tuinen voor parkeerplaatsen of het splitsen van woningen in meerdere wooneenheden, zonder dat hiervoor de noodzakelijke omgevingsvergunning is verleend. Het illegaal gebruik heeft vooral tot gevolg dat overlast in de buurt ontstaat (onder meer parkeren en vervoerbewegingen), bedrijven worden beperkt in hun groeimogelijkheden (door bewoning van bedrijfswoningen) en branden sneller kunnen ontstaan en uitbreiden en vluchtmogelijkheden worden beperkt (met name bij splitsing en overbewing).

Vaak leidt het illegaal gebruik van gronden of bouwwerken ook tot overlast voor de woonomgeving. Hier staat tegenover dat bewoning van leegstaande panden kan leiden tot een verbetering van het leefklimaat van een buurt en het voorkomen van verloedering en verval.

Een deel van het illegaal gebruik leidt niet direct tot hinder voor de omgeving; doordat over deze activiteiten niet geklaagd wordt, zijn deze activiteiten vaak ook niet bekend bij de gemeente. Bij handhavend optreden door de gemeente bij een gelijksoortige situatie worden de nog niet bekende situaties door beklagde vaak aangedragen. Dit geeft een gevoel van rechtsongelijkheid bij de overtreder.

Huisvesting van buitenlandse werknemers

De komst van buitenlandse werknemers, maar ook de toename van asielzoekers met een verblijfsstatus, leidt tot een extra vraag naar huisvesting. Buitenlandse werknemers verblijven over het algemeen relatief kort in kleinere ruimten met beperkte voorzieningen. Woonruimtes voor buitenlandse werknemers zijn onvoldoende beschikbaar, waardoor huisvesting op andere plekken plaatsvindt. Meerdere gemeenten in Westfriesland constateren dat de huidige huisvesting van buitenlandse werknemers vooral leidt tot oneigenlijk/strijdig gebruik van objecten met bijkomende risico's de slechte brandveiligheid (zeker in combinatie met overbewing), parkeeroverlast, gezondheidsrisico's door beperkt ventileren, slechte sanitaire voorzieningen en verslechtering van de waterkwaliteit (door bij gebrek aan riolering lozing op oppervlaktewater).

Bouwen en verbouwen

Bij **nieuwbouw** van objecten waar onze burgers verblijven (wooneenheden, onderwijs, kinderopvang en zorg) ervaren we de grootste risico's ten aanzien van de constructieve veiligheid en brandveiligheid.

Constructieve risico's zijn vooral aanwezig bij nieuwbouw van bouwwerken waar veel personen aanwezig zijn. Doordat een deel van de activiteiten bouwen niet meer vergunningplichtig is, hebben we geen zicht op deze bouwwerken. De verantwoordelijkheid voor een uitvoering conform het Bouwbesluit ligt bij de initiatiefnemers; doordat de bouwregels interpretatieruimte hebben, over het algemeen complex zijn (combinatie tussen bouwregels en bestemmingsplaneisen) en regels slecht vindbaar zijn, ontstaan vaak ook onbewust overtredingen.

Bij **bestaande bouw** zijn risico's ten aanzien van brandveiligheid in het bijzonder voor bouwwerken waar gebruikers maar tijdelijk of kortstondig zijn. Bij deze bouwwerken zijn gebruikers vaak niet bekend met vluchtwegen en de werkwijze bij calamiteiten. **In Opmeer worden in verband met lage zelfredzaamheid vooral hoge risico's ervaren bij complexen waar meerdere ouderen wonen.**

Daarnaast constateren we dat mensen langer zelfstandig blijven wonen en daardoor voorzieningen nodig hebben om bij brand tijdig het pand te kunnen verlaten. De panden voldoen vaak wel aan de regelgeving, terwijl dergelijke voorzieningen maar beperkt aanwezig zijn. Landelijke statistieken wijzen uit dat er steeds meer branden plaatsvinden en slachtoffers te betreuren zijn onder deze doelgroep.

Over het algemeen wordt geconstateerd dat aannemers de regels goed kennen. We constateren dat het bouwen van gebouwen in strijd met het bestemmingsplan nog veel voorkomt. Afwijking vindt vaak bewust plaats. De (ver)bouw van onder meer erfafscheidingen, schuurtjes, reclame-aanduidingen, balkonafscheidingen, zonnepanelen, dakramen, schotels, overkappingen en paardenbakken kan leiden tot een verslechtering van de beeldkwaliteit (verrommeling). Een groot deel van deze bouwwerken is voor het bouwtechnisch deel vergunningsvrij; initiatieven zijn daardoor vaak niet bij de gemeente bekend, terwijl ze niet volgens bestemmingsplan mogen plaatsvinden.

Overige aspecten tijdens de bouw en verbouw leiden tot lagere risico's. Daarbij kan gedacht worden aan geluid, ventilatie, energiezuinigheid, duurzaamheid en bouwplaatsinrichting en toegankelijkheid.

Privatisering bouwtoezicht

Door de privatisering van het bouwtoezicht wordt de verantwoordelijkheid voor toetsing en toezicht met de inwerkingtreding van de Omgevingswet ook formeel bij de initiatiefnemers belegd. De verantwoordelijkheid voor het bouwtechnisch toetsen en toezicht houden verschuift daarbij meer naar de markt. Gemeenten krijgen een andere rol bij het toezicht op bouwactiviteiten: deze rol is minder (bouw)technisch van aard, maar meer organisatorisch en procesmatig (toezicht of gecertificeerde bedrijven aan alle voorschriften hebben voldaan).

Natuur

Bij (ver)bouw en sloop wordt vaak laat of beperkt rekening gehouden met het (mogelijk) verstoren van natuurwaarden. Onderzoek (natuurtoets) vooraf naar mogelijke verstoringen, zoals vernietiging nesten en verblijfplaatsen dieren, vernietiging leefgebieden, verstoring fourageergebieden van vleermuizen of broedplaatsen etc, ontbreekt vaak. Deels wordt dit veroorzaakt door onbekendheid van de wetgeving. We constateren ook dat een natuurtoets opzettelijk niet wordt uitgevoerd vanwege kosten en mogelijke vertragingen.

Gebruik gemeentegrond

Een deel van de voortuinen en gemeentegrond wordt oneigenlijk gebruikt, bijvoorbeeld bebouwd of gebruikt voor opslag. Dit leidt tot het risico van verloedering en verminderde uitstraling, rechtsongelijkheid, schade aan de groenvoorziening, kabels en leidingen en in sommige gevallen vermindering van de verkeersveiligheid. Onder meer in Medemblik wordt actief werk gemaakt van signalen dat gronden oneigenlijk worden gebruikt; door tijdig afspraken in overeenkomsten blijft het oneigenlijk gebruik beperkt en blijven mogelijkheden bestaan om de gronden terug te ontvangen voor een andere inrichting.

Monumenten

Om de instandhouding of exploitatie financieel mogelijk te maken (herbestemming) krijgen monument of karakteristiek pand geregeld een andere bestemming of zijn aanpassingen wenselijk om met de tijd mee te gaan (bijv. plaatsing van zonnepanelen of reclames). Bij verbouwing/renovatie van een monument wordt veel in samenspraak met de toezichthouder gedaan. Dat maakt dat het naleefgedrag erg hoog is. Sporadisch komt het voor dat bij monumenten in afwijking van de omgevingsvergunning wordt verbouwd/gerenoveerd. Het is voor de gemeente, met name bij Rijksmonumenten, vaak niet inzichtelijk welke elementen aanwezig en beschermd zijn achter de voorgevel.

Bijzondere aandacht hebben de stolpen. Vrijwel alle stolpen hebben een beschermde status in bestemmingsplannen. Door onvoldoende onderhoud verslechtert de staat van de stolp. Hierdoor ontstaat het risico dat de gehele stolp gesloopt moet worden.

Slopen en asbest

Asbest kan verwerkt zitten in daken en gevelpanelen van gebouwen die gerealiseerd zijn tot begin jaren '90. Ook kan asbest in de bodem aanwezig zijn. Onder regie van de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord is in de eerste helft van 2019 een regionale inventarisatie asbestdaken uitgevoerd. Saneringen van asbest vragen veel aandacht, zowel bij de beoordeling van de melding als bij het toezicht; gecertificeerde bedrijven leveren geregeld niet of niet tijdig de vereiste rapportages. Daarnaast leveren asbestdaken bij branden een groot risico op voor de omgeving en volksgezondheid en brengt het opruimen grote kosten met zich mee.

Milieuaspecten

In de Provinciale Woonvisie 2010-2020 heeft de provincie duurzaamheid (duurzame gebiedsinrichting, duurzaam materiaalgebruik en duurzaam omgaan met energie en klimaat) en transformatie van de bestaande woningvoorraad speerpunten van beleid genoemd. Naast milieu en klimaat maakt 'betaalbaar wonen' het duurzaam bouwen noodzakelijk in het licht van stijgende energieprijzen en eindigheid van natuurlijke grondstoffen en hulpbronnen. Duurzaamheid heeft daarbij zowel een relatie met klimaat en milieu (materiaalgebruik) als met 'energieneutraal' bouwen met gebruikmaking van zonne-energie, warmteopslag, optimale isolatie etc.

Tijdens de jaarlijkse kermis worden bij de horecagelegenheden en op private grond extra activiteiten georganiseerd. Bij de evenementen en bijbehorende activiteiten bij de horecagelegenheden is het risico op geluidsoverlast, brandgevaar, onvoldoende vluchtmogelijkheden en blusvoorzieningen groot. Bij de kermisborrels op private grond is vooral veel overlast van geluid.

Onderwijs en kinderopvang

De gemeente Hoorn constateert dat bij veel onderwijsinstellingen en kinderopvang ieder jaar dezelfde overtredingen ten aanzien van brandveiligheid wordt geconstateerd. Tijdens controles kan de juiste werking van het brandmeldsysteem niet worden aangetoond omdat het onderhoudsrapport en bijbehorend certificaat ontbreekt. Daarnaast ontbreekt vaak het logboek en kan men niet aantonen dat het ontruimingsplan periodiek wordt beoefend.

Hennepkwekerijen

In iedere gemeente worden jaarlijks hennepkwekerijen in woningen en bedrijfsruimtes ontmanteld. Hennepkwekerijen kunnen leiden tot brandgevaarlijke situaties. Met name in woongebieden is dit

een verhoogd risico. De gemeenten streven naar het tegengaan van drugscriminaliteit en de daarbij behorende overlast.

2.3 Ambities en prioriteiten

Op basis van de omgevingsanalyse in 2.2 hebben we (in willekeurige volgorde) onderscheid gemaakt in thema's met een hoge, gemiddelde of lage prioriteit. Bij de thema's met een hoge prioriteit zien we de grootste risico's binnen het werkveld van de Wabo en is een actieve rol van de gemeenten noodzakelijk. Het onderscheid in prioriteiten voor de doelgroep 'burgers' binnen het werkveld van de Wabo is als volgt:

Hoge prioriteit	Gemiddelde prioriteit	Lage prioriteit
<ul style="list-style-type: none"> Duidelijkheid in complex regelgeving voor burgers Verstandhouding bewoners Bouwen zonder of in afwijking van de vergunning Brand- en constructieve veiligheid bij zorg-, publieks- en onderwijsfuncties, in het bijzonder complexen met ouderen. 	<ul style="list-style-type: none"> Bewoning in strijd met bestemmingsplan Bescherming natuurwaarden Oneigenlijk gebruik gemeentegrond Gebruik duurzame energie Gebruik duurzame materialen Onderhoud of wijziging van monumenten Beeldkwaliteit woonomgeving Verwijdering asbest bij particulieren Geluid van kermisborrels en dieren Stoken van kachels en in de open lucht 	<ul style="list-style-type: none"> Stoken van kachels en in de open lucht Brandveiligheid in woningen bij zelfredzame bewoners Geluidsoverlast door buurtbewoners Aanleggen of veranderen van een inrit Parkeeroverlast bij woningen Vellen van houtopstand (kappen) Sloop zonder verwijdering van asbest of met melding

3. Doelgroep bedrijven

3.1 Profiel

Westfriesland heeft op dit moment 35 bedrijventerreinen verspreid over de 7 gemeenten. De terreinen beslaan 767 hectare grond en daarvan is volgens bedrijvenloket Westfriesland 538 hectare uitgegeven aan bedrijven en beleggers.

Naast de bedrijvigheid op de bedrijventerreinen huisvest de regio vele agrarische- en zaadverdelingsbedrijven. Tussen de dorpskernen Wervershoof en Andijk (gemeente Medemblik) bevindt zich het grootschalige glastuinbouwgebied Het Grootslag. De regio kenmerkt zich verder door concentraties van zaadveredelingsbedrijven.

	2012	2015
Drechterland	75	69
Enkhuizen	115	117
Hoorn	183	183
Koggenland	81	88
Medemblik	263	274
Opmeer	70	77
Stede Broec	46	46
Totaal	833	854

Totale oppervlakte (hectare) bedrijventerrein per gemeente. Bron: CBS Statline.

De analyse van bedrijven die in opdracht van bewoners (ver)bouwen, is bij de doelgroep bewoners opgenomen (hoofdstuk 2). De recreatieve bedrijven, zoals hotels, restaurants, cafés, campings, sportaccommodaties, kantines en zwembaden, worden behandeld bij de doelgroep bezoekers (hoofdstuk 4).

3.2 Omgevingsanalyse

Binnen de regio zijn visies uitgewerkt voor bedrijventerreinen en detailhandel; ook de provincie heeft haar beleid ten aanzien van bedrijvigheid recent geactualiseerd. De risico's die bedrijven veroorzaken zijn vooral gerelateerd aan milieu en brandveiligheid. Een groot deel van de risico's wordt veroorzaakt doordat regelgeving voor bedrijven complex is. Bij veel bedrijven is onvoldoende kennis aanwezig, waardoor overlast, schade, rommel ontstaat en opbrengsten voor de gemeenten achterblijven.

Milieurisico's

Door de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord is een analyse gemaakt van de activiteiten die in Noord-Holland Noord tot de grootste milieurisico's leiden (verwoord in de Regionale VTH strategie 2020). Van de meest risicovolle activiteiten in Noord-Holland Noord zijn met name in de gemeenten in Westfriesland het bereiden van voedingsmiddelen en de LPG-stations van toepassing.

Overige activiteiten met regionaal hoge prioriteit, komen in Westfriesland beperkter voor. Het betreft bijvoorbeeld afvalmeeverbranding, afleveren van vloeibare brandstoffen, verkoop en opslag van vuurwerk en ontplofbare stoffen, windturbines en het demonteren van autowrakken. Voor de risico's ten aanzien van milieu bij bedrijven wordt verwezen naar de regionale VTH strategie van de Omgevingsdienst.

De gemeenten in de regio zetten in op klimaatneutrale ontwikkeling en op een circulaire economie, waarin afval niet bestaat. Dit past binnen de landelijke ambities uit het Klimaatakkoord en Nationale grondstoffenakkoord met onderliggende transitieagenda's. Momenteel wordt een regionale energiestrategie (RES) voor de regio Westfriesland uitgewerkt; daarin wordt bepaald welke ambities voor de energietransitie haalbaar zijn.

Brandveiligheid

Met name opslag van (brand)gevaarlijke, moeilijk blusbare (waaronder opslag banden/bandenhotels) of explosieve stoffen leidt tot risico's ten aanzien van de brand- en externe veiligheid. Branden kunnen snel uitbreiden en/of langere periode aanhouden, met risico's voor volksgezondheid en letsel. Risico's ten aanzien van externe veiligheid (o.a. transportroutes, opslag en verwerking van gevaarlijke stoffen) hebben we goed in beeld.

Daarnaast constateren we dat, met name als gevolg van onderverhuur, er wijzigingen plaatsvinden in de compartimentering (plaatsing of verwijdering van tussenwanden), waardoor branden sneller verbreden. Dit speelt vooral bij bedrijfsverzamelgebouwen. Onderverhuur en wijzigingen in de compartimentering worden door ons vaak niet of laat opgemerkt en blijven dus relatief lang onbekend. Bedrijfspanen die in gebruik zijn voor illegale activiteiten, waaronder hennepkwekerijen, kunnen leiden tot brandgevaarlijke situaties.

Brandveiligheidsrisico's worden tot slot veroorzaakt door geblokkeerde vluchtwegen; het naleefgedrag is op dit punt over het algemeen laag.

Bouwwerken in gemeentelijk eigendom

Voor bouwwerken in gemeentelijk eigendom, zoals scholen, gemeentehuizen en buurtcentra, zijn de risico's ten aanzien van bouwen, brandveiligheid en milieu gelijk aan overige bouwwerken. De gemeentelijke ambities ten aanzien van bijvoorbeeld energiebesparing zijn bij deze gebouwen veelal hoger. Daarnaast constateren we dat er bij deze gebouwen voor de gemeenten grotere financiële- en imago-risico's zijn. De maatschappij verwacht, meer dan bij gebouwen in privaat eigendom, dat gemeentelijk vastgoed op orde is.

Natuur

Bij (ver)bouw en sloop wordt vaak laat of beperkt rekening gehouden met het (mogelijk) verstoren van natuurwaarden. Onderzoek (natuurtoets) vooraf naar mogelijke verstoringen, zoals vernietiging nesten en verblijfplaatsen dieren, vernietiging leefgebieden, verstoring fourageergebieden van vleermuizen of broedplaatsen etc, ontbreekt vaak. Deels wordt dit veroorzaakt door onbekendheid van de wetgeving. We constateren ook dat een natuurtoets opzettelijk niet wordt uitgevoerd vanwege kosten en mogelijke vertragingen.

Gebieds- en soortenbescherming en het behoud van houtopstanden op grond van de Wet natuurbescherming zijn vaak onbekend. Aannemers en initiatiefnemers kennen de regels onvoldoende, met name bij het uitvoeren van ruimtelijke ingrepen. Gevolg is dat geen ontheffingen en/of vergunningen op grond van de Wet natuurbescherming worden aangevraagd met alle gevolgen van dien.

Bodem en grondtransport

Het aantal gevallen van illegale stort van afval in het landelijk gebied is beperkt. Zeer incidenteel wordt asbest of gif aangetroffen. Binnen onze regio hebben we een beperkt aantal saneringen en kleine incidenten in het kader van de Wet bodembescherming.

Het duurzaam gebruik van bodem is een van de landelijke prioriteiten; we proberen verspreiding van verontreinigde grond te voorkomen. Hiervoor is het nodig dat bij verplaatsing van grond een melding wordt gedaan. Het aantal meldingen dat we ontvangen is beperkt; het is onduidelijk of we bij elke verplaatsing van een significante hoeveelheid grond een melding ontvangen, of dat meldingen al dan niet bewust vergeten worden.

Duurzaam gebruik van de bodem impliceert ook het tegengaan van verschraling en uitputting van de bodem. Verschraling en uitputting kan voorkomen worden door het aanbrengen van meer biodiversiteit en het actief terugdringen van chemicaliën in landbouw, maakindustrie en handel.

Wonen en detailhandel op bedrijfsterreinen

Voor alle bedrijfsterreinen geldt dat het wonen op deze terreinen tot problemen leidt of kan leiden. De combinatie van wonen en bedrijven is op zich al een gevoelige situatie. Bedrijfspanen en kantoorgebouwen voldoen niet aan de (gezondheids- en veiligheids)normen die voor bewoning gelden, bewoners ondervinden overlast van bedrijven en bedrijven kunnen worden beperkt in eventuele uitbreiding van hun activiteiten. Wanneer de bewoners ook nog eens geen relatie hebben met een bedrijf (afsplitsing bedrijfswoningen), zoals op diverse locaties het geval is, is het acceptatieniveau meestal lager.

Ook detailhandel komt voor op bedrijfsterreinen, veelal in panden waar ook productie- of distributiefuncties plaatsvinden (mengvormen). De detailhandelsfunctie sluipt vaak in een bedrijfsterrein; bedrijven beginnen met een beperkte showroom en particuliere verkoop, maar groeien naar steeds grootschaligere verkoop. Ook webwinkels beginnen vaak klein en groeien na verloop van tijd naar grootschalige winkels waar ook producten kunnen worden afgehaald. Gevolgen zijn er met name voor de levensvatbaarheid van de winkelcentra in de kernen; door ruimte te bieden aan detailhandel op bedrijfsterreinen wordt het winkelbestand in de kernen bedreigd. Daarnaast heeft detailhandel gevolgen voor parkeren en verkeersbewegingen van en naar bedrijfsterreinen (veelal door de woonwijken). Het toestaan van detailhandel buiten de winkelcentra leidt in ieder geval in de beeldvorming tot oneerlijke concurrentie.

Hier staat tegenover dat bewoning van en detailhandel in leegstaande panden op bedrijfsterreinen kan leiden tot een verbetering van de beleving, het voorkomen van verloedering en verval en een verhoogd veiligheidsniveau (sociale controle) op de bedrijfsterreinen. Mede als gevolg van het tekort aan huisvesting van buitenlandse werknemers zien we meer (bedrijfs)panden die gebruikt worden voor bewoning.

Een deel van de buitenlandse werknemers is gehuisvest in vrijstaande units, kantoorgebouwen en inpandig op het erf. Hierbij is sprake van een aantal pieken in het jaar. Deels gaat het om bewoning in

strijd met het bestemmingsplan. Belangrijker is echter dat de woonomstandigheden soms (zeer) slecht zijn, vooral vanuit een oogpunt van hygiëne (slecht sanitair, te veel mensen bij elkaar). Ook de brandveiligheid voldoet niet altijd aan de eisen. Daarnaast leidt deze huisvesting op sommige plekken tot overlast voor de omgeving.

Verrommeling

Enkele panden op bedrijfsterreinen worden niet of slecht onderhouden. Dit heeft gevolgen voor de uitstraling van het bedrijventerrein. Ditzelfde geldt ook voor opslag van materialen en/of voorraad vóór de voorgevel van panden, de toename van bebouwing (al dan niet door afname van de groenstroken) en de plaatsing van reclameborden. Verkeerd geplaatst afval door bedrijven leidt tot vuil in het straatbeeld én kan tot stankoverlast leiden. Vanuit het Keurmerk Veilig Ondernemen (KVO) wordt deze verrommeling ook geconstateerd.

In vrijkomende bedrijfsgebouwen zien we geregeld activiteiten ontstaan (met name bewoning, detailhandel, opslag en stalling van caravans) in strijd met het bestemmingsplan. In dergelijke panden zien we soms criminele activiteiten (hennepkwekerijen, sigaretten-productie). Door wisseling van gebruikers en gebruik hebben we vaak geen zicht op het feitelijk gebruik van het bouwwerk.

De leegstand van bedrijfspanden is relatief beperkt. We constateren dat bij leegstand, verhuur én bij bewoning van panden die niet voor bewoning geschikt zijn, de kans op ondermijnende activiteiten groter is, zoals belastingontduiking, fraude met energiemeters, hennepsteelt, productie van synthetische drugs en uitbuiting van (arbeids)migranten. Een regionale aanpak van ondermijning is gewenst in verband met verschuiving van de problematiek naar gemeenten die beperkt toezien op mogelijk illegale situaties.

Specifiek in Opmeer leidt het parkeren op de openbare weg door medewerkers van het PostNL Pakketten Depot tot parkeeroverlast op bedrijventerrein De Veken. Voor medewerkers in dienst geldt een verplichting om te parkeren op eigen terrein. Doordat de bezorgers niet in dienst zijn, is handhaving binnen de bestaande regels vaak niet mogelijk.

Bedrijven aan huis

Niet alleen met detailhandel (o.a. webwinkels) en bed & breakfast, maar ook in de sectoren vervoer, bouw en horeca starten veel bewoners een eigen bedrijf, vooral vanuit de eigen woning. Het niet-naleven van regels bij de aan huis gebonden beroepen heeft met name impact op het sociale leefklimaat. Daarnaast constateren we dat bedrijven aan huis hun afval vaak onterecht als huishoudelijk afval aanbieden; hierdoor draagt de gemeente hogere kosten voor verwerking.

Ruimtelijke inpassing

Bedrijven in de kernen hebben beperkte uitbreidingsmogelijkheden. Dit geldt zowel voor de bedrijven aan huis als de bedrijven in de (winkel)centra. De dichte bebouwing heeft ook gevolgen voor de veiligheid bij bouwwerkzaamheden; vaak blijven tijdens bouwwerkzaamheden de bedrijven- en winkellocaties bereikbaar, met gevolgen voor de veiligheid voor en de overlast die door werknemers en bezoekers wordt ervaren.

Juist in de centra constateren we door de verschillende functies een continue strijd tussen de levendigheid van het centrum (horeca, evenementen, markten, havens) en het woongemak. In het bijzonder geldt dit voor de centra van Enkhuizen en Hoorn.

Horeca

Enige overlast binnen de reikwijdte van de Wabo wordt ervaren ten aanzien van geluid uit cafés die in de zomer de deuren geopend hebben en parkeerproblemen rond cafés. Dit geldt in het bijzonder in het centrum van Hoorn en voor de omgeving Veermanskade in Hoorn. In de overige gemeenten wordt met name geluidsoverlast ervaren in de nachtelijke uren nadat gasten horecagelegenheden en dorpshuizen verlaten. De gemeente Hoorn constateert dat tijdens controles brandveiligheid bij Horeca-inrichtingen met regelmaat overtredingen worden geconstateerd die in algemeenheid in goed overleg en direct worden opgelost. Hoorn constateert dat het echter niet tot een structurele gedragswijziging leidt. Tijdens controles in Hoorn wordt daarnaast geconstateerd dat de gebruikers van een aantal bouwwerken (diverse typen bijeenkomstfuncties) onvoldoende blijken te geven van verantwoordelijkheidsgevoel en risicobewustzijn.

We zien een toename van de winterserres en windschermen op terrassen. Vanuit het oogpunt van verlenging van het toeristisch seizoen is dit een wenselijke ontwikkeling, mits dit gebeurt met voldoende oog voor de kwaliteit van de omgeving en de brandveiligheidsaspecten (vluchtroutes).

Markten

De wekelijkse markten leiden tot relatief weinig overlast of risico's. Bij enkele markten in Enkhuizen en Hoorn ervaren we parkeerproblematiek en een verslechterde bereikbaarheid voor hulpdiensten. Daarnaast is, onder meer in Medemblik, sprake van achtergebleven vuil na de markten.

Karakter van het landschap

Door diverse activiteiten wordt het karakter van het landschap bedreigd. Diverse reclameobjecten (op karren en losse borden), paardenbakken (al dan niet met verlichting), caravans die niet worden verwijderd in de winterperiode en stalletjes voor verkoop (kleinschalige detailhandel) worden geplaatst langs wegen.

3.3 Ambities en prioriteiten

Op basis van de omgevingsanalyse in 3.2 hebben we (in willekeurige volgorde) onderscheid gemaakt in thema's met een hoge, gemiddelde of lage prioriteit. Bij de thema's met een hoge prioriteit zien we de grootste risico's binnen het werkveld van de Wabo en is een actieve rol van de gemeenten noodzakelijk. Het onderscheid in prioriteiten voor de doelgroep 'bedrijven' binnen het werkveld van de Wabo is als volgt:

Hoge prioriteit	Gemiddelde prioriteit	Lage prioriteit
<ul style="list-style-type: none"> Duidelijkheid in complexe regelgeving voor bedrijven Illegaal gebruik van bedrijfspanden Verrommeling rond bedrijfsgebouwen op bedrijfsterreinen Ruimte voor innovatie bij doelen energietransitie, klimaatadaptatie en circulaire economie Opslag en vervoer van gevaarlijke stoffen 	<ul style="list-style-type: none"> Slopen met asbestverwijdering Bescherming natuurwaarden Wonen en detailhandel op bedrijfsterreinen Duurzame bodemkwaliteit: tegengaan verschraling en verontreiniging Brandveiligheid horeca Geluids- en geurklachten van bedrijven Parkeren, laden en lossen op markten en bedrijfsterreinen Mestopslag Grondtransport Karakter van het landschap 	<ul style="list-style-type: none"> Reclame en winkeluitstallingen Slopen zonder asbestverwijdering Inzameling bedrijfsafvalstoffen Luchtkwaliteit, geurhinder Ondergrondse tanks Licht en schaduwhinder Geluidsoverlast knalapparaten Toepassing middelen gewasbescherming

4. Doelgroep bezoekers

4.1 Profiel

Belangrijk toeristisch centra zijn te vinden in Hoorn en Enkhuizen. In zowel Hoorn als Enkhuizen levert toerisme een belangrijke bijdrage aan de economie. In Medemblik, Hoorn en Enkhuizen is veel waterrecreatie. In de andere gemeenten zijn de recreatieve en toeristische voorzieningen relatief kleinschalig. Veel bezoekers brengen een bezoek aan Westfriesland voor het weidse landschap, de molens, de authentieke stolpboerderijen en recreatie aan en in het IJsselmeer.

	2012	2015
Drechterland	129	130
Enkhuizen	93	94
Hoorn	222	245
Koggenland	188	189
Medemblik	370	384
Opmeer	64	66
Stede Broec	173	173
Totaal	1.239	1.281

Hectare recreatieterrein per gemeente. Bron: CBS Statline per 1 januari

4.2 Omgevingsanalyse

Evenementen

Het aantal constatering van overtredingen ten aanzien van evenementen is, met uitzondering van geluid, erg beperkt. Regelmatig worden bij geluidcontroles bij evenementen overschrijdingen geconstateerd. De maatschappelijke trend is dat de muziek de laatste jaren harder ten gehore wordt gebracht, er steeds meer bas in zit en het aantal (grootschaligere) evenementen toeneemt. Gevolg is dat de omgeving, die ook gebaat is bij rust en stilte (bewoners maar ook natuur) steeds meer belast wordt. Ook bij lage niveaus kunnen bassen doordringend en hinderlijk voor de omgeving aanwezig zijn. Het merendeel van de klachten over muziekgeluid betreft de bassen. Deze geluidshinder heeft een lange termijn effect op de gezondheid door langdurige slaapverstoring, stress en gehoorschade. Ter plaatse wordt de organisator aangesproken en in de meeste gevallen het niveau teruggedraaid. Organisatoren en geluidsmensen zoeken telkens de grens op en gaan er overheen. Optreden ter plaatse voorkomt veel klachten; zelfregulering zien we nog te weinig.

Indien gewerkt wordt met tijdelijke constructies (podia, tenten, attracties) speelt de constructieve veiligheid (instortingsgevaar) een grote rol. Dit geldt zeker bij evenementen met veel bezoekers. Bij grootschalige evenementen is de brandveiligheid een belangrijk issue; met name de vluchtwegen, bereikbaarheid van bluswater en de toegankelijkheid voor hulpdiensten is van groot belang. Een belangrijke oorzaak is de onwetendheid van initiatiefnemers van de complexe regelgeving die geldt voor hun evenement.

Havens

De druk (door vaartuigen) bezochte havens hebben een risico ten aanzien van de brandveiligheid. De dicht op elkaar liggende vaartuigen in combinatie met de beperkte bereikbaarheid voor hulpdiensten kan leiden tot een snellere verspreiding van brand. Langs de vaarroutes wordt veel zwerfafval (vuilnis) aangetroffen en lozingen vinden plaats in de haven.

Natuur

Bij evenementen wordt vaak laat of beperkt rekening gehouden met het (mogelijk) verstoren van natuurwaarden. Denk hierbij aan verstoren natuurwaarden door activiteiten zoals kitesurfen, geluid en verlichting bij festivals. Dit speelt in Westfriesland met name bij de kust en bij de (door de provincie aangewezen) stiltegebieden. Onderzoek (natuurtoets) vooraf naar mogelijke verstoringen, zoals vernietiging nesten en verblijfplaatsen dieren, vernietiging leefgebieden, verstoring fourageergebieden van vleermuizen of broedplaatsen etc, ontbreekt vaak. Deels wordt dit veroorzaakt door onbekendheid van de wetgeving. We constateren ook dat een natuurtoets opzettelijk niet wordt uitgevoerd vanwege kosten en mogelijke vertragingen.

Vakantieparken en campings

Een groot deel van de verblijfsrecreatieobjecten in Westfriesland heeft een vitaliteitsprobleem. Dit geldt met name voor de objecten die meer in het binnenland zijn gelegen. Veel van de vakantieparken worden mede gebruikt voor niet-recreatief gebruik. Door onvoldoende woonruimte en onvoldoende passende woonruimte binnen en buiten de gemeenten worden de verblijfsobjecten gebruikt voor min of meer permanente huisvesting. Door het niet-recreatief gebruik wordt de lokale economie minder versterkt, heeft het gebied een beperktere belevingswaarde en is er kans op ondermijnende activiteiten (waaronder arbeidsuitbuiting). Het handhaven van niet-recreatief gebruik op vakantieparken is zeer arbeidsintensief. Op regionale schaal is een vitaliteitsonderzoek uitgevoerd en dit heeft geleid tot een regionale integrale visie op de verblijfsrecreatieobjecten.

Op enkele vakantieparken staan veel houten bouwwerken, die gebouwd zijn in de jaren '70 en '80. Doordat de bouwwerken niet voldoen aan de huidige eisen, is de brandveiligheid in het geding.

Hotels en bed en breakfasts

De grootste risico's verwachten we bij de appartementen, de bed en breakfasts en de middelgrote hotels: tijdens controles zien we dat vluchtwegen onvoldoende zijn aangegeven of geblokkeerd, brandmeldinstallaties niet aan de eisen voldoen, compartimenten aangepast zijn en de brandwerendheid van deuren en muren te beperkt is. Specifiek geldt dit voor de groeiende groep met bed en breakfasts. We constateren dat woningen zonder de benodigde melding of vergunning worden gebruikt voor (tijdelijke) verhuur als vakantiewoning. Vaak voldoen deze niet aan de eisen van brandveiligheid, leidt verhuur tot overlast voor de directe woonomgeving en veroorzaakt deze 'grijze markt' leegstand bij de officiële bedrijven. Oorzaak is deels de onwetendheid van eigenaren van verblijfsobjecten, deels de bewuste keuze van eigenaren om af te wijken van regelgeving.

4.3 Ambities en prioriteiten

Op basis van de omgevingsanalyse in 4.2 hebben we (in willekeurige volgorde) onderscheid gemaakt in thema's met een hoge, gemiddelde of lage prioriteit. Bij de thema's met een hoge prioriteit zien we de grootste risico's binnen het werkveld van de Wabo en is een actieve rol van de gemeenten noodzakelijk. Het onderscheid in prioriteiten voor de doelgroep 'bezoekers' binnen het werkveld van de Wabo is als volgt:

Hoge prioriteit	Gemiddelde prioriteit	Lage prioriteit
-----------------	-----------------------	-----------------

<ul style="list-style-type: none"> • Duidelijkheid in complexe regelgeving voor evenementen • Niet-recreatief gebruik van verblijfsrecreatieobjecten • Constructieve- en brandveiligheid waar veel bezoekers komen	<ul style="list-style-type: none"> • Constructieve- en brandveiligheid bij kleinere evenementen en verblijven • Bescherming natuurwaarden • Havens en binnenwater, brandveiligheid	<ul style="list-style-type: none"> • Sportvoorzieningen • Speeltuinen
---	---	--
